

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, péntek, október 7-én.

276. szám.

Ha szabad belészólnunk . . .

Ha szabad belészólnunk Ausztria belügyeibe, azt kell megjegyeznünk, hogy a testvérállam máától vagy tegnapról kezdve és esetleg még holnap is, a békés konszolidáció útján halad. Minden politikai tényező közrehat abban, hogy Ausztriát megmentsek az alkotmányosságának, az osztrák népczületet megmentsek a felsőbb elismerésnek s a miniszteri tárczát megmentsek Thunnak. Sajátságos tünet ebben a folyamatban, hogy Ausztria mindenre képes, még a rend helyreállítására is, ha ebből, közelebbi vagy távolabbi oksági kapcsolat révén Magyarországra nézve kellemetlenségek keletkeznek. Mindaddig, míg a béke géniusza mögött nem állt ott ez a pajkos kis tündér, mindaddig Ausztriának nem kellett a géniusz egymagában. Most kell együtt mind a kettő. Szinte meglepő sorrendben következnek az erre vonatkozó békeaktusok. Tegnapelőtt Kaizl azzal vezette be az egész békés ügymenetet, hogy Magyarországnak elmondta a képzelhető legnagyobb közzgazdasági bókot, azt, hogy az önálló bank Ausztriának káros volna. Ez a hajlongás mintegy fölívta a figyelmünket az igazi előadásra. Tegnap aztán Baernreither, a német nagybirtokosok bizalmi férfia, a kabinetben összecsomagolta a tarisznyáját és úgy tett, mint elődei egykor a vegyes és koalíciós kabinetekben, Stremayer, Horst, Künburg és Korb: ott hagyta a kellemetlen bársonyszéket, melyben a baloldali miniszter ugyszólván csak ellenőr, akit viszont

ellenőröz a pártja. Helyébe, a gróf Andrassy Gyulával folytatott hosszú államjogi vitája után, Dipauli báró lépett — kereskedelmi miniszternek. Ezzel egy fontos tényező fejeződött be a konszolidációnak. Thun kabinetjének ez az átalakulása a belpolitikai helyzet nagy változását jelenti; a kormány többé nem koalíciós már, hanem ettől fogva a többségben levő oldal miniszteriuma s a kormánynak ez a személyi változás még egyéb hasznát is jelent. Dipauli belépte a katolikus néppártnak, ez amugy is született kormánypártnak, biztos megnyerése. A továbbiakban még egy tárczanélküli cseh miniszternek a kinevezése van tervben s ha ehhez hozzávesszük, hogy az osztrák képviselőház ma első olvasásban elfogadta a kiegyezési javaslatokat, akkor Ausztria képe igen barátságosnak mutatkozik. Olyan államot látunk, ahol a kormány és a pártok tudják, hogy mit akarnak, csak nem vallják be, legfőleg azáltal, hogy a lojális pénzügyminiszter mellé odaültetik az új kereskedelmi minisztert, a kiegyezési javaslatok nagy „módosítóját”, mintegy a másik kolléga nyilatkozatainak megerősítésére; megismételve a régi hallei egyetemi vicczet, ahol az egyik katedrán a „Sündenmüller” tanít, a másikon meg a „Gnadenmüller”. Hadd paralizálja egymást a két Müller. Ausztria, szóval, ma óvatos, elővigyázó, jóvátevő, titokzatos, de emellett mosolyog a nagy önbizalomtól.

Mi ez? Az egész folyamat, midőn ideát nincsenek parlamenti ülések, ha-

nem mintegy ekzekválva van a fegyverszünet, odaát ellenben rohamosan folynak bizonyos készülődések, ez az egész folyamat, a mi pihenő napjainkkal együtt, emlékeztet a merseburgi csata előtt való pihenő esztendeinkre. A magyar pihenő a német várakat épít. Otto-Thun király ravasz egy ellenség; szövetséget kötött, hogy az ellenfelet a kontrahálás bizonyos szükségképeni békókba verje, azután csöndben dolgozik otthon és dolgoztat és várja a napot, amidőn majd lehuzhatja a leplet, mely munkálkodását eltakarja. Elkövetkezik a csata napja, amidőn majd kiderül minden s Thun-Otto megsörgeti fegyverét és sánczai mögül mosolyog a jámbor magyarra. Ezt jelenti a békés konszolidáció — ha szabad belészólnunk Ausztria belügyeibe.

A magyar tehát nagy kellemetlenségekre lehet készen. Ha egy újabb provizorium kérdése merül fel, avagyis ha ezt az új provizoriumot Thun a leleplezés napján ki akarja erőszakolni, akkor az anyagi veszteség mellett bizonyosan nagy veszteségünk volna az is, hogy harmincz év óta, midőn először van történeti alkalom arra, hogy Magyarország a dualizmus-keretén belül szerződésektől nem kötött állam módjára intézkedjek, hogy akkor elesik ez a mi kegyelettel várt praecedensünk. Elvesző milliók, elveszett erkölcsi siker, kárba vesztett diplomatisálás és bosszuság, ez nő ki az ugynevezett békés konszolidációból, mászóval titkos machinációból.

Mi egyebet kell tennünk, mint azt, hogy egy újabb Lehel kürtjét kell össze-

Papp Dániel.

Írta: Mikszáth Kálmán.

Az „O. H.”-nak két oszlopos belmunkatársa van Pap néven. Pap Dávid és Papp Dániel. Az egyik pénzben dolgozik, ő szépíti meg az állami költségvetéseket, ő találja meg a hat milliót, ami a Badeni-javaslatokban van s ő rohan ki az osztrákok ellen valahányszor elhatározzuk esténkint, hogy reggelre németet früstökölünk. Ez Pap Dávid.

A megmaradt másik Papp, keresztneve szerint Dániel, mindenekelőtt két Papp Dánielre oszlik. Az egyik Papp Dániel mély és maró élű filozóf, a másik Papp Dániel szelid költő. De ez a két ember csak egy fejet visel (és egyért fizet fejadót) de ezzel az egy fejjel három fej helyett gondolkodik.

E tekintetben szerencsés ember Papp Dániel, azért is, hogy csak egy fejadót fizet, azért is, hogy három fejjel gondolkodik, de kevésbbé szerencsés, hogy ebben az anyagias korban, mikor üzleteken, nyoreségen, pénzszerezésen, szóval realis dolgokon jár az emberek esze, ő holmi regénymeséken gondolkodik. Ez a szenvedélye az oka annak, hogy ebben a rovatban, ahol az ő neve a közle-

mény alatt szokott állni, most kivételesen a közleményteteljen áll. Amely körülmény viszont azt okozza, hogy az ő személyéről szólva kevesebb meleglet fogunk kimutatni, mint a mennyi a tényleges hőmérsék, mert a hőmérővel nem mérünk jól a hőnünk alá ő miatta, aki a szívünkre van hajolva.

Van pedig szó egy új regényről, a „Rátótiakról”, amely ma jelent meg a Papp Dániel tollából az Athenaeum kiadásában egy vékony kilenczives kötetben. Nagy ritkaság már mai nap, hogy jó magyar könyv megjelenjen. Hónapok elmúlnak és nincs semmi.

Az „Irodalom” rovatnál az „Idegenek névjegyzéke” is fontosabb a lapokban, mert az idegeneket mindig keresi valaki, a könyveket ellenben senki se keresi. — Talán nem jelennek meg könyvek, azért nincs „Irodalom” rovat, vagy talán jelennek is meg könyvek és még sincs „Irodalom” rovat. Nincs, mert a közönség nem kívánja, a közönség észre sem veszi, hogy nem teremnek új könyvek.

Pedig nem ártana erre is figyelni. Sőt meg is lehetne ijedni e jelenségtől. Priscus Rhetor jegyzi fel 440 körül Krisztus után, hogy Ravenna városában egy nyáron a golyák

nem költöztek, le se ültek a tojásaikra, hozzá se fogtak a fiuk kikeltéséhez. A lakosságnak feltűnt ez a szokatlan körülmény. Hanem mikor aztán ugyan ezen a nyáron megjelent Attila a város alatt, épen a golyáköltés idején és a várost fölégette, az embereknek eszébe jutott, hogy a golyák azért nem hozták fiaikat a ravennai házfedeleken, mert Ravennának elkellett pusztulnia.

Szóval nem jól van az, hogy a hivatalos íróknak nem lévén közönségük a könyveikre, az újságlapok ígálban kell erejüket elemészteniük Kaizl beszédjének méltatására, Lueger összehozzására (amiben iszen van némi élvezet) és isten meg a szerkesztő a megmondhatója mi mindenféle lappáliákra. Mondhatná az olvasó: „Egy kutya az, akiben mi lakik, kiadhatja magából újságban is, amiesprit az esprit ott is és ami poézis, az poézis; a virágok szépek egy bokréfába kötve is, de nem kevésbbé szépek elvegyülve a füvek és beléndekék közt. Mi azért élvezzük őket.”

No, no. Nem úgy áll a dolog, tekintetes urak és hölgyek. Hiszen képzeljenek önök például nagy szakácsokat, mint Dubois-t, Brillat-Savarin-t, az ízek és a táplálás főszépség műve-

kovácsolunk egyöntetű fémből, közös dicsőségül, közös munka és közös fegyver gyanánt. Lehel, a kormány, (ó, ez a kiegyezés még metaforákrakra is rávisz!) majdan, hadd vihesse magával gyakori nehéz útjára, Bécsbe. Hadd sujtsa vele fejbe a németet, ha szabad belésszólnunk Ausztria belügyeibe.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tíz órakor ülése lesz.

A helyzet. Politikai körökben élénk figyelemmel kísérik a bécsi eseményeket, melyeknek legkimagaslóbb mozzanata az ellenzéki pártok taktikájának megváltoztatása. Egyik bécsi tudósítónk ma egy érdekes levéllel illusztrálja az új helyzetben rejlő veszedelmeket, melyeknek aggályossága nem hagyja érintetlenül a magyar politikai közvéleményt sem. Abécsi források szerint az osztrák kormány az, melyet a Reichsrathnak hirtelen taktika-változása a legkellemetlenebbül érint. Mert bár igaz, hogy Thun gróf csak kellenül ment bele a Reichsrath újból való egybehívásába, mert ezzel tartozott Bánffy bárónak a május havában adott garancia folytán, hogy megfelelőhessen annak az alkotmányos kötelességnek, mely a kvóta-bizottságok tanácskozási lehetőséget tett, mégis megtett mindent, hogy a Reichsrathot akcióképesse tegye. Arra azonban talán ő számított legkevésbé, hogy igyekezetének meg is lesz a kellő sikere. Thun gróf lojalitásában kételkedni nem szabad. Kevesebb okunk van azonban az ő ügyességében biztatni és nagyon félős, hogy sikerül-e majd neki a kiegyezést teljesen tető alá hozni. Ugy vélekednek, hogy a kiegyezési javaslatok a második olvasásnál, tehát a bizottsági tárgyaláson oly nagy módosításoknak lesznek alávétve, amelyek a Badeni-javaslatokat kivételesen eredeti formájukból (pedig Bánffy-kabinet kiegészítőleg csak is a Badeni-javaslatok alapján operálhat), és az sincs kizárva, hogy az osztrák Reichsrath a harmadik olvasásnál annyira késlelteti a kiegyezés végleges megszavazását, hogy ezzel a magyar kormánynak a legnagyobb nehézséget okozhatja. És ebben rejlik a helyzet legnagyobb nehézsége. Mert Thun

grófot az időbeli körülmény már nem érinti annyira mint Bánffy, kinek nem áll rendelkezésére a 14. szakasz, melynek segítségével bármely perczben életbeléptethet bármily állapotot. A magyar kormánynak ezért újabb garanciákat kell nyernie az iránt, hogy tényleg a Badeni gróffal megállapított javaslatok jussanak elfogadásra, mert a magyar kormánynak ragaszkodnia kell az azokban befektetett előnyökhöz. És ezért a kérdés pontum salience az, képes lesz-e Thun gróf a maga most bebizonyított kormányügyességét oda is kiterjeszteni, hogy a magyar kabinetet újabb nehézségek elé ne állítsa — és teljes lojalitással végig fog-e ragaszkodni a magyar kormánnyal megállapított feltételekhez.

A határozatképtelen bizottság. A képviselőház igazságügyi bizottságával ma rövid idő óta másodszer esett meg, hogy az összehívott ülést el kellett halasztania, mert a bizottság tagjai otthon maradtak. Szerencsétlen egy bizottság ez. Huszonnégy tagja közül kilencnek kellene összejönni s nem akad a huszonnégy képviselő közül egyszerre kilenc, aki a délutáni tarokját feláldozná a kegyeletnek vagy a hasznos munkának. Pedig a tarokhoz is szükségük lesz idővel arra a törvényre, amelynek a javaslatát ma kellett volna tárgyalniok s amely a koronaértékben való köteles számítás behozataláról szól. Ugy látszik, nem bánják, ha még egy ideig kénytelenek lesznek hatosos alapon játszani. Itt megemlítjük, hogy a huszonnégy tag közül kibén volt annyi munkakedv, hogy eljött az ülésre. Ott voltak: Fabiny Teofil elnök, Barta Ödön, Hodossy Imre, Neumann Ármán, Sámuel Lázár és Veszter Imre. A többi tizenhatnak (talán az ő nevüket kellene felsorolni) itt még szíves tudomásukra hozzuk, hogy a miattuk elmaradt ülést most szombatra, délután öt órára tűzték ki.

A kvóta. Az osztrák kvótabizottság tagjai, amint azt tegnap elhatározták, e hónap tizedikén, tehát hétfőn akarják a magyar bizottsággal a szóbeli tárgyalásokat megkezdeni. Ma délután Bécsben előzetesen értekezletet tartottak. A magyar küldöttség tagjai is értekezletre gyűlnek, mielőtt az osztrákokkal tár-

gyalnának. Bánffy Dezső báró miniszterelnök hétfőn az osztrák deputáció tagjai tiszteletére ebédet ad.

Bécsben az osztrák kvótabizottság mai ülésén Thun gróf miniszterelnök és Kaizl dr. pénzügyminiszter is részt vett.

Az ülésben Beer előadó előterjesztette a magyar kvótaküldöttség javaslataira vonatkozó jelentését és javasolta, hogy az osztrák kvótabizottság maradjon meg eddigi követelésénél, azaz a 38 százaléknál, kivéve a praecipuumot.

Kaizl dr. pénzügyminiszter és a tagok többségének hozzájárulása után az előadó javaslatát egyhangulag elfogadták. Fort indítványa, hogy a pénzügyi várnak a fogyasztás arányában osztassanak fel, kisebbségben maradt. Több szónok, különösen Dumba, az ügynek gyors elintézését sürgette, mert a kiegyezés függőben létét úgy a mezőgazdaság, mint az ipar és kereskedelem is megsínyli.

A magyar küldöttséggel való szóbeli tárgyalások megkezdésének ideje iránt nem határoztak, mert ez Beer előadó betegségének lefolyásától függ. Alkalmassint hétfőn mennek Budapestre az osztrák bizottság tagjai, hol aznap este értekezletet tart a heves albizottság.

Bank és valuta.

(A pénzügyi bizottság ülése.)

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma általánosságban elfogadta a kiegyezési javaslatoknak azt a komplexumát, amely az osztrák-magyar bankra, az új ezüstérmék behozatalára és a valuta szabályozására vonatkozik.

Az ülés lefolyása ez volt

(Az 1898-iki költségvetés.)

A képviselőház pénzügyi bizottsága Széll Kálmán elnöklése alatt ma ülést tartott, amelyen először is Hegedűs Sándor előadó mutatta be az 1899. évi állami költségvetés tárgyában az előző ülés megállapodásai alapján szerkesztett általános jelentést.

Konjáthy Béla fentartja magának, hogy a maga és elbarátai által vallott nézeteket bővebben a képviselőház tárgyalásain fogja kifejteni.

Elnök elfogadottnak jelenti ki a felolvasott jelentést s a szerkesztésért köszönetet mondott a bizottság nevében az előadónak.

szeit, akikkel a ragout-k és pastétomok készítése helyett krumplit hámozgatnak és mozsarakban mákot töretnek.

De nem bocsátkozom bővebb panaszkodásokba, hanem áttérek Papp Dánielre, aki az utóbbi években Bródi és Herczeg nagy sikerei közt is magára vont a figyelmet leginkább mélységével, filozófikus kutató elméjével és roppant érzékével a stíl művészetében. Azokhoz az írókhoz tartozik ő, akik előbb lesznek híresek az írók világában és csak azután a közönségben, holott nálunk megfordítva szokott történni; a laikusok tetszése szükséges ahhoz, hogy a czéh mesternek ismerje. Papp Dániel megfordítva csinálja (mindenben más ő, mint a többiek), mi már évek óta ismerjük és elismerjük, ahogy mondani szokták, nagyfejűnek. A közönség köréből azonban csak most kezdenek megmozdulni. Egyik-másik kíváncsian kiált fel:

— Ejnye, ki ez a Papp Dániel?

S ebben az ejnye szóban van az az elismerés és elragadtatás, mely tárczái olvasása közben megkapja az olvasót. Valami szokatlan fanyar és mégis pompás zamat van az ő előadásában, hasonlatos az őszi barack levéhez s valami sajátos homály borong a dolgain, sőttha valami szobrász brüsseli csipkével

takarná le az alakjait és nem tudnánk a fátyol miatt, hogy be vannak-e végezve, vagy félbehagyva. Sokszor úgy képzeljük, hogy két ember beszélgetett egymással, felelgetett egymásnak írás közben (a két Papp Dániel: a filozóf és a költő) és ahol az egyik tehette, csupa ellenségeskedésből kihagyta itt-ott, amit a másik közbül mondott és most már az olvasónak kellene ezt a kimaradt szöveget restaurálni, de ez nehéz, nagyon nehéz, mert az olvasó vagy a poétával tart és akkor nem tudja, mi lehetett az, amit a filozóf gondolt, vagy a filozóf Papp Dániellel tart és akkor fogalma sincs, hogy az a poétának miféle gondolatát hagyta ott ki.

Mindegy. Talán épen így érdekes. Balgaság azt mondani egy folyamra: „Ha így folyna; szebben folyna.” Szokták ugyan szabályozni is, de csak mégis az a fő, hogy mennyi az ereje; malmokat hajtani, hajókat visz-e vagy csak csónakokat?

Papp Dániel még fiatal ember, alig lehet harmincz esztendő, nagy, sugár, vállas, barna férfi, inkább látszik királyi testőrnek, mint írónak. Voltaképen a jogi pályára készült s mint gyakorlók egy kiváló fővárosi közjegyzőnél, Jeszenszky Danónál dolgozott, aki maga is költő és egyike a régi fából gyurt nemes ide-

lista férfiaknak. Innen sodródott valahogy az írói pályára...

De mit akarok én, életrajzba kezdeni, ahol még a pálya csak most kezdődik? Hiszen ez még csak az első regénye, mely bizonyára diadalmas utra indul meg a közönségbe, hogy onnan hozza meg a színeket a további pályájához.

Az új regény nem mozgat nagyigényű témát. Nincsenek benne megrázó társadalmi problémák, se nagy konfliktusok. Egy kis városnak, Rátótnak a rajza ez, de annyi színpompával és annyi megfigyeléssel, hogy meg-elevenedni látszanak a jellegzetes kisvárosi alakok félszeg szokásaikkal, kicsinyességeikkel. A nagyravágyó polgármester Purcz Endre, Gábor kapitány, a begova-planinai önálló parancsnok törül-metszett, jól megrajzolt alakok.

Érdekesen van bevezetve az ottomán vámhivatalnok, Szarka János is, de sajnos, később mintegy kiejti a szerző a kosarából; a többi figura, gróf Rátóthy, Rovat szerkesztő és a tanár halavány, tulságosan pongyolán odavetett alakok. Általában két részre választható e kis regény, melynek egyik nagy érdeme, hogy senki sem hal meg benne (most a tömeges gyilkolások divatjában), viszont hibája, hogy a meséje sovány egy kicsit.

(Valuta és bank.)

Ezután áttért a bizottság a valuta- és bankügyre vonatkozó törvényjavaslatok tárgyalására. Elnök javasolja, hogy a bizottság két csoportban vegye a javaslatokat tárgyalás alá a szerint, amint a valutaoperáció további folytatására és a bank-egyezményre vonatkoznak.

Komjáthy helyesebbnek tartaná, ha az összes javaslatok egy általános vita tárgyává tétlenének.

A bizottság hozzájárult Komjáthy indítványához s annak értelmében együttesen vette általános tárgyalás alá mind a nyolcz törvényjavaslatot.

Pulszky Ágost részletesen ismerteti az egyes törvényjavaslatok tartalmát s azokat elfogadásra ajánlja.

Komjáthy Béla fontosságra nézve első sorba helyezi a bankkérdés megoldására vonatkozó javaslatot. Szólv és elvtársai az önálló vámterület hívei lévén, abban a meggyőződésben vannak, hogy az önálló vámterület hatálya csak akkor érvényesülhet teljes mértékben, ha egyidejűleg önálló bank létesítetik. Állami nemzeti szempontból is ellene van a közös banknak s azt tartja, hogy már eddig is egészen más eredményeket érhetünk volna el a magyar állameszme érvényesítése szempontjából, ha rendelkezésünkre állottak volna azok az anyagi források, melyeket csak az önálló bank adhat meg.

Majd áttér az egyes javaslatok méltatására.

Konstatálja, hogy a bank főtanácsa szervezében van ugyan némi vívmány, a helyettes kormányzók fizetéssel való ellátása is lehet egyesek szempontjából előny, de mindez igen csekély ellenértéke a bankszabadalom meghosszabbításának s a bank részére biztosított nagy előnyöknek s távolról sem valósítja meg a teljes paritást.

Mindezek alapján szóló még az esetben sem fogadhatna el ily egyezményt, ha azon a nézetten lenne, hogy közös bankkal is ki lehetne elégíteni Magyarország igényeit. Ami a valutajavaslatokat illeti, azok legnagyobb részét szükségeseknek tartja s azok ellen nincs kifogása.

Kossuth Ferencz: Nem tudja, mi a kormány álláspontja, de ha esetleg az, hogy nem járul a kvóta emeléséhez, nem tudja, miként remélheti azt, hogy az ugynevezett kiegyezési előterjesztések Ausztriában elfogadhatnak. Minden érv ellene szól annak, hogy sietve oly helyzetet állapítsunk meg, amely Ausztriával szemben leköti a kezeinket s érdekeinket idegen részvényesekből álló társaságnak szolgáltatja ki, akiknek esetleg érdekükben állhat, hogy a magyar iparnak ne adják meg a fej-

Maga a szobor-akció pompás kiinduló fundamentum, de a szerző nem elég szerencsésen építette rá a cselekvényt s a bonyodalmat.

Azért és annyiban osztható pedig a regényke kétfelé, mert amit a szerző mond az ő alakjairól, az mind olyan, mintha egy nagy író mondaná, amit azonban maguk ezek az alakok mondanak és cselekesznek, abban még van kivánnivaló. Ebből tehát röviden az következik, hogy Papp Dániel, kiből egy Kemény Zsigmondhoz hasonló mély gondolkodó jelenik meg a felszínen, mint leíró és stílusza már most is művész, mint jellemző és megfigyelő már most is mester, hanem a meseszövegben és alakjainak mozgatózásában, beszélgetésében még egy kicsinyt félénk röptü.

Regénye azonban így is gyönyörködtető olvasmány s mint egy nagy talentumnak első munkája — bizonyára nagy feltűnést fog kelteni.

De ha nem is. Azért ne veszítse kedvét. Csak meséljen még tovább. Mint ahogy a madarak énekelnek a néptelen erdőben, még tán szebben, ha senki se hallgatja és énekelnek, ha ott vannak a favágók is és tulcsattogtatják a dalaikat a fejszékük zajával.

lődéshez szükséges anyagi eszközöket. Magyarország és Ausztria ellentétes érdekei olykor magát az uralkodót is politikailag kényes helyzetbe hozzák. Nem helyes egy pénzügyi helyzetet hozni, amely lehetetlenné teszi, hogy Magyarország és Ausztria ellentétes érdekeit egyformán szolgálhassa.

(A miniszter nyilatkozata.)

Lukács László pénzügyminiszter foglalkozik Komjáthy és Kossuth fejtegetéseivel és kijelenti, hogy a javaslatok tárgyalásába már az ellenzék tüzelése folytán is bele kell mennie, mert hiszen folyton halljuk a szemrehányást, hogy a kormány késlelteti a kiegyezési javaslatok tárgyalását. A javaslatok tárgyalása különben szükségessé válik azért is, hogy a kormány a kellő időben megtehesse a javaslatok által kontemplált intézkedéseket. Az nem lehet érv a tárgyalás elhalasztására, hogy Magyarország meg kell várni, mit csinál majd Ausztria. Ez a kérdés egészen elkülönítendő most. Egyébként általánosságban is azt tartja, hogy a politikai kérdések elválnak választandók a gazdasági kérdésektől és sokkal üdvösebb volna, ha nem politizálnánk annyit. Az iránt megnyugtató az ellenzék, hogy a Ház plénumában első sorban a vám- és kereskedelmi szerződés kerül tárgyalásra és csak azután a többi javaslatok.

Ami az osztrák-magyar bankot illeti, a kormány úgy találja, hogy ez az intézet teljesen megfelel a maga rendeltetésének. A kormány a tőke és a forgalom szempontjából ellenzi a bank különválását, de minden tekintetben megvédelmezte a bankparitást. Ép úgy, mint 1878-ban vagy 1887-ben nem volt célszerű az önálló bank felállítása, — ép úgy nem alkalmas erre a mai időpont. Nincs semmi ok arra, hogy az osztrák-magyar bankkal szakítsunk, mert az minden tekintetben megfelel. A bank a jövőben sem fog takarékpénztári ügyletekkel foglalkozni; azt csak nagy válságok esetére tartotta fenn magának.

Kossuthal polemizálva, kifejti a miniszter, bár igaz, hogy vannak az osztrák-magyar bank intézésében nagyiparosok, de ezek még sohasem tudták a bank kebelében a saját érdeküket előretolni.

A pénzügyminiszter végül kéri a bizottságot, hogy fogadják el a javaslatokat annál inkább, mert arról biztosíthatja a bizottság tagjait, hogy gyakran nagyon nehezen lehetett az elért koncessziókat érvényesíteni is.

(A vita folytatása.)

Hegedűs Sándor nagy elismeréssel adózik a kormánynak a valutajavaslatok előterjesztéséért. Az aranyérték behozatala üdvös reform lesz. Ellenben aggályosnak találja, ha a kormány még mindig ezüstkurráns behozatalát tervezi. Ezt azt ezüstérmét nem volna szabad forgalomba hozni. Az ötkoronás érmet értékének csekélyisége folytán nem szeretné behozni. Azt tartja, hogy a kormány a pénznem behozatalára nézve az osztrák-magyar bank ezüstkészletét fogja felhasználni. Százhusz millió ezüst érték forgalomba hozatala nagyon sok. A koronaérték behozatalára vonatkozó törvényi nagyszerűnek mondja. Az önálló bankot ellenzi.

Tomcsányi László: Bár a javaslatok tartalmuknál fogva elfogadhatók, s még sem képes álláspontján változtatni, mert csak a kiegyezési javaslatok teljes komplexumának tárgyalása kapcsán találja azokat tárgyalhatónak. Az opportunizmus szempontjából lehetne a javaslatokhoz szólni. Az önálló bank létesítésével szemben s bizonyos pesszimizmussal van eltelve, mert attól tart, hogy egy ilyen bank nagyon igénybe volna véve a föld- és személyi hitelek által, a valuta szabályozásánál pedig nagy nehézségekre találna.

Pulszky Ágost az egyes felszólalók beszédeivel foglalkozva, koncedálja, hogy a kormány még nem rendezte az ezüst-kurráns nagy kérdését. Az ezüst ötkoronás érmet váltópénzüli tekintendő, épúgy, mint Németországban a nagy tallér. A statisztika mutatja, hogy a kis ezüstérmek nagyon kelendők lettek. Így Magyarországon 52 millió kibocsátott ezüstkorona közül 46 millió van forgalomban, míg 200 millió ezüst forintból csak 64 millió. A bankkérdésben nyilatkozva, szóló az ö

álló nemzeti bankot sem időszerűnek, sem cél-szerűnek nem tartja, mert nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy egy új banknak nem lehetne mindazokat az előnyöket adni, melyekkel az Osztrák-Magyar Bank már bír. Más oldalról az önálló banktól nem lehetne azokat a szolgáltatásokat sem várni, melyek a valutaszabályozás megoldásánál egy nagy bankra várnak.

Mattekovics Sándor sajnálja, hogy a valuta-szabályozás kérdése 1894-ben függőben maradt. Az ötkoronás ezüstérmeket nem tartja alkalmasnak, ép így nem alkalmas a tükörkoronás bankjegyet, mert az ki fogja kűszöbölni a tizforintos bankjegyet. Az önálló bankot szóló nem tartja most helyesnek, mert egy nagy bank mindig többet ér, mint két kis bank.

Kossuth Ferencz kéri, hogy a külön vám- és kereskedelmi terület mellett is fenn kell-e majd tartanunk az osztrák-magyar bankot?

Lukács László pénzügyminiszter: A kormány ohajtja a vám- és kereskedelmi szerződést, ennek barátja és ezért erre vonatkozó javaslatokat terjesztett elő. A valutát pedig törvényesen is kell rendezni.

Gyurkovics György utal arra, hogy s már az 1891-iki valuta-ankét alkalmából rámutatott a főforgó nehézségekre és megjósolta, hogy egy évtized kell e kérdés kezdetleges rendezéséhez is. Az ötkoronás ezüstérmé helyett inkább ötkoronás bankjegyet behozatalát tartaná helyesnek. Egy önálló bank felállítását nem tartja alkalmasnak, mert mindig számolni kell a meglévő és rendelkezésre álló tőkével.

Ezután az elnök berekeszti a vitát.

(Befejezés.)

Az elnök megjegyzi, hogy s nem tartja helyesnek az ötkoronás bankjegyek behozatalát. Egy önálló bank fizikailag lehetséges volna, de egy ilyen intézmény a jelen körülmények között nem felelne meg tulajdonképeni rendeltetésének. Azt még érti, hogy azok, akik a közös ügyeket általában nem akarják, lehetőleg kidomborítják az önálló banknak nem annyira gazdasági mint politikai előnyeit, sőt ezt természetesnek találja. De viszont azok, akik csak a gazdasági szempontokat nézik, teljes joggal lehetnek azon a meggyőződésben, hogy ez az alkotás az ország gazdasági és hitelviszonyai szempontjából teljesen bevált. Miután pedig az előtűnk fekvő statutumban az eddigi garanciák még bővítve vannak s a paritás követelményei is jobban figyelembe vétettek, azt tartja szóló, nem lenne kívánatos — bár jogunk volna hozzá s a lehetőség is megvan — szakítani a helyesnek bizonyult intézménnyel s bizonytalan kockázatnak a terepre lépni.

A bizottság többsége ezután általánosságban elfogadta mind a nyolcz javaslatot, a részletes tárgyalást pedig holnap délután öt órára halasztotta.

A függetlenségi párt akciója.

Az osztrák Reichsrath ellenzékének megváltoztatott akciójával szemben ma a magyar függetlenségi és 48-as párt foglalt állást. A tavalyi vitarendező bizottság két agilis tagjának, a Tóth János és Hentaller Lajos tudományán ma ez a párt a kiegyezési javaslatok ellen a legszélsőbb határig menő obstrukciót határozta el. A pártnak nagy többsége elszántsággal és határozottsággal megy ebbe a küzdelembe, bár magában a pártnak akadtak vélemények, melyek most, a dolgok másként alakulásával, nem akartak ily feltétlen harci akcióba belemenni és óva intették a pártot ily messzemenő engagementtől. Olay Lajos és Barta Ödön nyíltan kifejezték aggályait a pártnak obstrukciós határozata ellen, de véleményükkel magukra maradtak, mire ok is alávetették magukat a többség véleményének és a meghozandó határozat egyhangúsága érdekében csatlakoztak a megindítandó mozgalomhoz.

A mai értekezleten kifejezetten harcias hangulat uralkodott. A párt már a holnapi ülésben akarja megkezdeni akcióját és holnap napirendvitát provokál.

Magáról az ülésről a következő tudósítás számol be:

Kossuth Ferencz elnöklése alatt megjelentek Tóth János, Lakatos Miklós, Olay Lajos, Barta Ödön, Putnoki Mór, Hentaller Lajos, Kubik Béla, Jeszenszky Ferencz, Balogh László, Sturmman György, Kállai Lipót, Thaly Kálmán, Thaly Ferencz, Mülek Lajos, Pichler Győző.

Kossuth ismerteti a politikai helyzetet és szükségesnek tartja, hogy most mindenki helyén legyen. Az értekezlet meg is bizta az elnököt, hogy minden távol levő képviselőt felszólítson, hogy a megkezdendő parlamenti harcban mindenki Budapesten legyen.

Dr. Tóth János a politikai helyzetre való tekintettel sürgetettnek látja az időt, melyben a párt teljes erejével küzdhet programja sarkalatos pontjának megvalósítása érdekében és ezért a következő határozati javaslatot terjeszti elő:

„Mint hogy a kormány az ország alkotmányának kijátszásával törvényeink világos rendelkezéseinek nyílt megsértésével továbbra is mindenáron fenn akarja tartani hazánk kárára Ausztriával a vám- és kereskedelmi szövetséget és a közös bankot, azért a kormánynak, úgy a kiegyezés, mint az állami igazgatás minden terén hazánk közjogi önállóságával, nemzetünk közgazdasági törvényes függetlenségével ellentétben minden törvényjavaslatával szemben hazafias kötelességének tartja az országos függetlenségi és 48-as párt teljes erejével küzdeni.

Hentaller Lajos teljesen osztja ez indítványt, és az elérésé érdekében azonban az indítvány ki-egészítésül a következő módosítványt terjeszti elő:

A párt hatalmazza fel tagjait, hogy tőle telhető minden törvényes és parlamenti eszköz felhasználásával a törvénykezzezők megakadályoznia javaslatok törvényerőre emelkedését.

Ez indítvány kapcsán hosszabb vita támadt, melynek során: Kossuth Ferencz, Mülek Lajos, Lakatos Miklós, Thaly Ferencz, Balogh László, Kubik Béla és Putnoki Mór a Tóth-Hentaller indítvány mellett szóltak, Olay Lajos és Barta Ödön ellenben egyelőre várakozó álláspontra kívántak helyezkedni.

Az értekezlet végül egyhangúsággal magáévá tette az indítványt, mire az határozattá emeltetett és ezzel az obstrukció kimondott.

Az ülés végén Kossuth Ferencz bejelentette hogy a pénzügyi bizottságban a költségvetési javaslatot letárgyalják, a valuta és a közös bankot és az ezzel összefüggő törvényjavaslatok tárgyalását megkezdtek és úgy is, mint Komjáthy Béla teljes erejükből a párt álláspontját hangoztatták a bizottságban. Az elnök kötelességének tartja Komjáthy Bélának a párt érdekében kifejtett erős és fáradhatatlan munkálkodását a pártnak bejelenteni.

Justh. Gyula a mai értekezletől távol maradt, de értesüléseink szerint ő is a legmesszebbmenő parlamenti küzdelem híve.

KÜLFÖLD.

Natalia és Gyorgyevics. Belgrádi tudósítók táviratozza: Natalia exkirályné, aki jelenleg Biarritzban van, mint egy barátjának írta, legközelebb Belgrádba jön. Gyorgyevics miniszterelnök ma kijelentette Sándor királynak, hogy arra az esetre, ha Natalia tényleg eljönne Szerbiába, föltétlenül benyújtja lemondását. A miniszterelnök nyilatkozata nagy feltűnést keltett Belgrádban, noha nyílt titok, hogy a miniszterelnök és a volt királyné már régóta feszült viszonyban vannak egymással. Mivel a kabinet változása folytan nagy megrázkódtatást szenvedne az ország, a király mindent el fog követni, hogy a miniszterelnököt megfosztalja, vagy pedig, ha ez nem sikerülne, a körülményekre való hivatkozással kérni fogja anyját, hogy szerbiai útját halassa el.

A Reichsrath ülése.

(Távirati tudósítások.)

A hihetetlen íme ténynyé vált! Az osztrák képviselőház első olvasásban elfogadta a kiegyezési javaslatokat és azokat egy, az egész Ház kebeléből alakítandó negyvennyolcz tagu bizottsághoz utasította.

(A kiegyezés.)

A tegnap berekesztett vita után ma már csak a feljegyzett szónokok sorából megválasztott vezerszónok jutott szóhoz. Ez Fournier volt, a német szabadelvű párt tagja.

Fournier rámutat, hogy a kormány javaslatai mellett senki sem emelt szót. Kijelenti, hogy pártja elkeseredetten fog küzdeni a nyelvrendelet és a kormány ellen, mely a cseh sovinizmus előtt meghajol. Ezt a küzdelmet megkönnyíti az, hogy olyan káros javaslatok terjesztettek elő, mint a kiegyezési javaslat is. Szónok emlékeztet, hogy Dipauli képviselő azt mondta, hogy pártja iparkodni fog a kiegyezést, Ausztria érdekében megfelelően módosítani. Reméli, hogy Dipauli most, mint kereskedelemügyi miniszter ugyanabban a nézetben van.

Majd polemizál a pénzügyminiszterrel, aki ellenmondáshoz jött beszédjében a régebbi meggyőződésével. A kormány nem terjesztette be a Magyarországgal kötött titkos megegyezését, mint hogy ezeket nem képes megvédeni. Majd a pénzügyminiszternek a centralizmus jármájáról tett jelentése ellen fordul. Magyarország csakis az ő szigoruan centralisztikus kormányzása által nyerte gazdasági előnyeit és a cseh korona országában kétségkívül szintén hasonló centralisztikus kormányzatot hoznak be és az ott élő németeknek az erdélyi százkéhez hasonló sorsot készítenének elő.

A németek abban a tudatban, hogy hazafui kötelességet teljesítenek, ellene fognak szavazni annak, hogy a kiegyezési javaslatok bizottsághoz utasítsanak. (Tetszés a baloldalon.)

(A szavazás.)

A ház áttér a szavazásra és a kiegyezési javaslatokat Jaworski képviselő indítványa értelmében az egész házból választandó 48 tagu bizottsághoz utasítja.

A 48 tagu bizottságot holnap választják meg.

(Állami szolgák fizetése.)

A napirend második pontjára, az állami szolgák fizetésének rendezéséről szóló törvényjavaslat első olvasására való áttérés előtt Iro (Schönerer-párti) azt indítványozza, hogy tüzérek napirendre azt a sürgős indítványt, amelyet ő e tárggyal kapcsolatban már a múlt évben benyújtott.

Ferjancsics alelnök megtagadja ezt azzal a megokolással, hogy a mai ülés napirendje már meg van állapítva.

Kaiser, Pommer, Götz és Pergelt amellet szözlottak, hogy egyszerűbbé teszi az eljárást és a házszabályokba sem ütközik, hogy a napirenddel összefüggő sürgős indítványok azzal egyidejűleg tárgyalassanak, mire Ferjancsics alelnök kijelentette, hogy ellene szól ennek már az a körülmény, hogy a kormány előterjesztései és a sürgős indítványok egészen különböző elbírás alá esnek. A sürgős indítványoknál mindenekelőtt a sürgőséget kell kimondani kvalifikált többséggel, amire a kormány előterjesztéseinek nincs szükség. Ennélfogva az alelnök Prohaszka képviselőnek adja meg a szót, aki a napirend második pontjához kíván szólni.

A törvényjavaslathoz Prohaszka, Eisele és Schücker szözlottak.

(Kaiul beszéde.)

Kaiul pénzügyminiszter: Azért szözlal föl — ugymond, — hogy azokkal a nyilatkozatokkal szemben, amelyek itt elhangzottak, valamint bizonyos kétélyekkel szemben a javaslat esetleges sorsát illetőleg, a kormány álláspontját ismeresse. Rá kell mutatnia arra, hogy ez a javaslat nem bizonyos körök sürgetésének eredménye. Ez a javaslat tetemesen javítja a fizetési pótlékok fokozatát a szolgák minden osztályára nézve. A régi javaslat szerint a szükséglet 1,700,000 forint volt, a mostani szerint pedig 3,500,000 forint. A kormánynak tehát nem tehetik azt a szemrehányást, hogy nincs érzéke az alant alkalmazottak iránt. A kormány nagyon örövendé, ha egyszerűen csak arra kellene kérnie a házat, hogy emelje határozattá e törvényjavaslatot, hogy az ügy úsztába hozassék. A miniszter azt mondja, hogy ismét heverő törvényekről szözlottak és a kormányra appelláltak, hogy ne merje elkövetni azt, hogy ezt a törvényt mindjárt elfogadása után szentesítés alá ne terjessze. Sajnos, ki kell

jelentenie, hogy a kormánynak birnia kell ezzel a bátorsággal, mert a kormány egész egyszerűen nem rendelkezik azokkal az eszközökkel, hogy a törvényjavaslat költségét a folyó bevételekből fedezhetné. (Ellentmondás babról.) A kormány által előterjesztett törvényjavaslatok sorában első helyen a c z u k o r e l á r u s i t á s i a d ó r ó l s z ó l ó t ö r v é n y áll, és csak azután a szolgák javadalmazásáról szóló. Ezzel kifejezésre akarta juttatni a miniszter — és ez a körülmény ép oly kellemetlen ő reá, mint a Háza nézve — hogy a kormány nincs abban a helyzetben, hogy újabb bevételi források nyitása nélkül újra ily nagy és maradandó kiadás-sal terhelje meg a költségvetést.

Pommer dr.: Adóztassák meg a tőzsdét, majd lesz akkor pénz!

Indítványozza, hogy a szóban forgó törvényjavaslatot tegyék át egy bizottsághoz, mely azt a legrövidebb idő alatt letárgyalhatja és köteles legyen a Háznak 14 napon belül jelentést tenni.

Az indítványt nagy többséggel elfogadták.

(A holnapi ülés.)

Rövid szünet után kezdődött az „inségesek falgőlyözése” tárgyában egyes képviselők által benyújtott sürgősségi indítványok tárgyalása.

Peris, Roser dr. és Peska képviselők indokolták benyújtott sürgősségi indítványukat, ami után elnök az ülést 3 órákor berekesztette.

A Reichsrath legközelebbi ülése holnap délelőtt 11 órákor kezdődik. Napirendje: a kiegyezési javaslatok tárgyalására kiküldendő 48-as bizottság megválasztása és a mai vita folytatása.

Miniszterváltozás Ausztriában.

Az osztrák hivatalos lap holnapi száma közli Dipauli József bárónak kinevezését kereskedelmi miniszterré.

Dipauli, ki eddig a katolikus néppártnak volt elnöke, mint ilyen tagja volt a kvótabizottságnak is. Erről most le kell mondania, helyébe valószínűleg Kathreiner dr. jön.

A volt kereskedelmi miniszter, dr. Baernreither, ma ismét egyszerű pártember lett. Mint ilyen megjelent pártjának, az alkotmányhü nagybirtokosság mai ülésén, első ízben visszalépése óta. Schwegel báró rendkívül szívélyesen üdvözölte őt és hangsúlyozta, hogy különösen nehéz körülmények között hivataloskodott és a kereskedelmi tárca vezetésével kivívta az érdekelt körök pártatlan elismerését. Sokkal nehezebb föladata volt Baernreithernek a kabinetben, az tudniillik, hogy hiven örködjék az alkotmány integritása, a német nép érdekei, a becsületes megegyezés és a parlament munkaképessége fölött. Ha a megegyezés nem jöhetett létre, az nem az ő hibája. Kötelességtudásáért és alkotmányhűségeért a párt a legnagyobb köszönettel tartozik neki és visszatérésekor meg lehet győződve, hogy szívesen fogadják.

Baernreither meghatottan mondott köszönetet és kijelentette, hogy a jövőben is hiven és buzgón fog a párt elveinek védelmében közreműködni.

A kiegyezési bizottságba kijelölte a párt: Schwegel bárót, Spans-Booden bárót és Stürgh grófot.

A volt minisztert ma a király kihallgatáson fogadta.

A Dreyfus-pör reviziója.

Páris, szeptember 6. A szemétfuvarozó kocsisok egy része strikeol. A város több helyén nem szállították el a szemetes ládákat.

Ezt a táviratot kaptuk a többi közt ma éjszaka Párisból. Az olvasó sejtí, hogy nem a Dreyfus-ügygel kapcsolatban. Mégis aki szereti a szimbolizmust — pedig Emerson szerint az életben minden csak szimbolum — annak eszébe ötlík, hogy Párisban a szemétfuvarozó kocsisok strikeja voltaképp nem ma ütött ki. Sok szemetet nem fuvaroztak ki a párisi kaszárnyákból, minisztériumokból már régóta. A valóságos szemetes kocsisok strikeja bizonyára egy-két nap múlva véget ér, de Párisban ennek dacára maradnak még „el nem szállított szemetes ládák.”

Hogy a Dreyfus-ügyre áttérjünk, adjak itt

a következő táviratokat, amelyek a mai nap folyamán érkeztek:

Páris, október 6.

Lambert tábornok kirohanásai Schwarz-koppen ellen nagy feltűnést keltettek ország-szerte. Lambert Pellieux előtt Páris katonai kormányzója volt. Négy éve nyugalmába vonult és különben zsidó vallású.

Cikkében többek közt így aposztrofálja Schwarzkoppen-t:

„Folytassa csak, amit megkezdett. Proklamálja Dreyfus ártatlanságát. Vegye csak Picquart-t oltalmába. Vádolja Esterházy-t és hozzon ítéletet a hadi törvényszék helyett. Legyen ön Franciaországnak legfőbb revizionális bírósága, ezzel csak azt éri el, hogy védenéznek bűnösségét kétségbevonhatatlanul bebizonyítottának tekintni mindenki. Az ön szava, felebbvalójának szava, az ön levelei megmutatják nekünk, hogy hol az igazság. Nekünk teljesen elég az, ha az ellenkezőjét hisszük annak, amit ön mond. Ha ön azt találná mondani, hogy Dreyfus áruló, én a legbüszköbb szöszölője lennék az ördögsgizeti száműzött rehabilitációjának. (N. Fr. Pr.)

Páris, október 6.

Bard semmitőszéki bírót kinevezték a Dreyfus-pör reviziójának előadóivá.

Páris, október 6.

A „Capitale” egy magát megnevezni nem akaró, hitelt érdemlő személynek a levelét közli. A levél írója du Paty de Clam ezredes, akit még Párisban ismert, legutóbb Rómában látta és vele a Via Tritoné-n néhány szót váltott. Du Paty de Clam csak annyit mondott neki, hogy azért jött Rómába, mert az ügyére vonatkozó néhány nagy fontosságú okiratot kell átvennie, amit másra nem bízhatott. A levél írója meghívta az ezredeset ebédre, de ezt du Paty de Clam visszautasította. Este a levél írója újra látta az ezredeset, amint a vasúti vendéglőben élelmiszert vásárolt és a Ganfibe menő vonatra szállt.

TÁVIRATOK.

Az anarchia sikonyja.

Róma, október 6. A Stefani-ügynökség közlése teszi a szövegét annak a jegyzéknek, amelyet Canevaro külügyminiszter Olaszországnak az idegen hatalmaknál akkreditált képviselőihez intézett az írást, hogy a polgári társadalomnak az anarchisták ellen való megvédése érdekében nemzetközi értekezlet hívassék össze. A jegyzék így szól:

Minden állam kormánya abbéli feladatának teljesítésénél, hogy az állam és az állampolgárok biztonsága fölött őrködjenek, egy idő óta oly dologgal áll szemben, melynek rendkívül súlyos következményeket és gondjukat a legnagyobb mértékben igénybe veszi. A hatóságok minden országban tudomással bírnak több vagy kevesebb oly emberről, akiknek pervers elveit az jellemzi, hogy minden cselekvésük, minden gonoszletük arra az általuk is bevallott célra irányul, hogy azokat az alapokat, amelyeken a mai polgári társadalom föl van építve, aláássák és ezt a társadalmat gyökerestül fölforgassák. Ezek az eszelősök, akik nem riadnak vissza semmiféle merénylettől, bármily kegyetlen és eszteien legyen is az, oly elveket vallanak, amelyeket ők maguk anarchista elveknek neveznek és amelyeket, Európát keresztül-kasul járva, tovább terjesztenek. Propagandájukat támogatja az a titkos sajtó, amely szüntelenül minden képzelhető erőszakoskodásra izgat, amely dicsőíti a leggaládabb gonoszletteket és úgy magasztalja azokat, mint a leghatásosabb eszközöket arra, hogy a polgári társadalomnak megűnt harcot a végsőig vigyék. A kormányok azon vannak, hogy e bűnös teoria terjedését a fennálló törvények szigorú alkalmazásával és egyes esetekben kivételes intézkedésekkel lehetőleg meggátolják; de immár bizonyos, hogy ezek az eddig szörványosan tett intézkedések nem eléggé hatásosak arra, hogy a bajt legyőzzék és véget vessenek azoknak az üzelmeknek, amelyekkel az anarchisták minden országban és néha nem sikertelenül arra tö-

rekednek, hogy egymással érintkezzenek, kölcsönösen támogatassák egymást és szervezkedjenek. Ugy hiszik tehát, elérkezett a szüksege annak, hogy a kormányok, amelyek a fennforgó veszéllyel szemben szolidarisáknak érzik magukat, kölcsönös és állandó támogatásban részesítsék egymást, megállapítván minden részletben a közös védekezés módját. A királyi kormány a maga részéről már huzamosabb idő óta foglalkozik ezzel az eszmével, amelyet még inkább megértelt benne az anarchista merényletek egész sorozata, amelyek közül nevezetesen Carnot köztársasági elnök meggyilkolása és a királyunk ellen két ízben megkísérelt merénylet fölkelte az egész világ iszonyatát. Az a szörnyű büntetés, amelynek színhelye Genf volt és amely eléggé mutatja, hogy mire képesek az anarchisták, a királyi kormányt arra indította, hogy megragadja a kezdeményezést nézeteinek előzetes kifejtésére, hogy ez a fentemlített értelemben nemzetközi megállapodásokra vezessen. Az a fogadtatás, amelyben e kezdeményezés eddig részesült, azt bizonyítja, hogy a királyi kormány nézeteit elvben helyeslik és hogy a mondott cél elérésére, úgy látszik, a legjobb eszköz volna, hogy minél előbb nemzetközi értekezlet üljön össze, amelyen az európai hatalmakat nemcsak diplomáciai megbízottak, hanem igazságügyi és belügyi szakférjak is képviseljék.

Mint hogy ez a módus procedendi teljesen megfelel a királyi kormány nézeteinek, kérem, tudassa az itt közlőket ama kormány külügyminiszterével, amelynél ön akkreditálva van és adja át neki e távirat másolatát, amelylyel van szerencsém formális javaslatot intézni hozzá, hogy szíveskedjék hozzájárulni egy nemzetközi értekezlet összeüléséhez, amelynek az a célja, hogy az európai hatalmak között a társadalmi védekezés érdekében állandó gyakorlati jellegű együttműködést hozzon létre oly célból, hogy az anarchista szövetkezetek és azok hívei ellen sikeresen küzdhessenek.

Kérem, tudassa velem lehetőleg minél előbb a javaslatunkra nézve hozandó határozatot. Canevaro s. k.

Bern, október 6. Két anarchistát, Bossinot és Sonsicot, akiket a Svájc-ból kitiltottak, most Mülhausenban elfogtak. Ma Baselba tolonczoltak Elzász-Lotharingiából öt anarchistát. A „Temps” szerint ötven anarchistát utasítottak ki Franciaországból és kísérték a határig. A Svájciak attól tartanak, hogy hozzájuk tolonczolták őket.

A kínai helyzet.

Köln, október 6. A „Kölnische Zeitung” megemlékezik arról a hírről, hogy egy német hadihajó megy Takuba, a következő érdekes megjegyzéseket teszi a kínai viszonyokról:

E hadihajó elküldésének számos helyen tulzolt jelentőségét tulajdonítanak, mert azt következtetik ebből, hogy Németország nagyon is be akar avatkozni a kínai ügyekbe. A kínai helyzet mindenesetre roppant válságos. Ha a felkelők az európaiakat meglámádnák, Anglia, Német és Oroszország együttesen rövid idő alatt annyi szárazföldi csapatot koncentrálnának kínai területen, hogy az európaiak biztonságáért mindenesetre felelhetnének.

Egy orosz kén.

Lemberg, október 6. Przemyslből táviratozták, hogy a Bécsből idehozott Muhrmann báró ellen 12-én tartják meg a tárgyalást. Muhrmann bárót tudvalevőleg a nyáron fogták el, mert Oroszország számára kémszolgálatokat teljesített. A tárgyalás titkos lesz.

Fellázadt indiánusok.

Frankfurt, október 6. A „Frankfurter Zeitung”-nak jelentik mai kelettel New-Yorkból:

A Hippeva-indiánusok Minesotha-államban megtámadták az amerikaiakat, mert két főnöküket elfogták. Az amerikai csapatok és az indiánok közt erre szabályszerű csata fejlődött ki, amelyben négy amerikai esett el. Az indiánok veszteségét még nem tudják.

Egy újabb, de még meg nem erősített távirat szerint a kétszáz főből álló indiánca-

pat Bacon tábornokot és nyolcvan emberét Leechlac-nál felkonczolta. A csata színhelyére több segédcsoport vonult ki.

New-York, október 6. Minesotából érkezett hivatalos jelentések megerősítik az indiánok fölkeléséről szóló hírt. Ámbár nem bizonyos még, való-e, hogy Bacon tábornokot összes embereivel együtt lemészárolták, mégis elrendelték segédcsoportok kiküldését. Ma reggel kétszáz embernek kellett oda indulnia.

Strike Párisban.

Páris, október 6. Néhány csoport strikeoló kikötő-munkás ma délelőtt bejárta a külső városrészeket és a város környékét és néhány hajókirakó-munkást és hajókömvest a munka abbahagyására kényszerített. Összeütközésre is került a dolog. Két ember megsebesült, többeket letartóztattak. A rendőrség folyton óvintézkedéseket tesz; a katonaság a kikötőmunkások védelmére a helyszínén marad. A helyzet általában nem változott.

HIREK.

Oktober elsejével új előfizetés nyílt lapunkra:

Előfizetési árak:

Egy évre 14 frt — kr.
Félévre 7 frt — kr.
Negyedévre 3 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt 20 kr.

Egyben tudatjuk olvasóinkkal, hogy karácsonyra nagy irodalmi újdonság készül, a

KATÁNGHY-NAPTÁR,

melyet nagyságos Katánghy Menyhért országgyűlési képviselő ur, a Napló-bíráló bizottság tagja írt és szerkesztett, választási költségeinek részben való behozásának tekintetéből.

Az „Országos Hírlap” megszerezte a teljes hazafittól a naptárt kizárólag előfizetői részére s mindazoknak, kik a jövő évnegyedben előfizetői maradnak, bérmentve ajándéknak küldi karácsony hetében.

A kiadóhivatal.

Kérjük azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése szeptember 30-án lejárt, hogy a megújításról idejekorán gondoskodni szíveskedjenek, nehogy a lap pontos küldése fennakadjon.

Lapunk mai száma 16 oldal.

— Falk Miksa hetven éves. A magyar újságírók nesztora, Falk Miksa, holnap lesz hetvenéves. Ma özönével jött hozzá a sok szerencsekívánat. Az üdvözlők sorában első volt Samassa József egri érsek, aki a következő táviratot küldötte:

„Méltóságos Falk Miksa urnak

Budapesten.

Az emberi életkor hetvenedik mértőföldjelzőjénél, ahol hét nappal előbb érkezve, megérkeztem, örömmel üdvözölöm az igazi magyar köszöntéssel: Isten hozta! s áldva éltesse még soká holdogul!

Samassa érsek.

A pénzügyi bizottság ülésén is meleg ovációban részesítették.

— Kossuth hadsegéde. Olasz lapok jelentik, hogy Sebastiano Martini nyugalmazott vasúti hivatalnok, tegnap hetvenötödik korában Rómában meghalt. Martini olasz léte részét vett szabadságharcunkban és kiváló katonai képességeiért rövid időn beosztották a táborkarba. Később Kossuthnak lett hűséges hadsegéde, mindaddig, míg orosz hadifogságba nem került. Kiadták Auszriának, aztán a josphstadt-i szomorú börtön lakója lett. Mikor kiszabadult fogságából, melyet magyar érzelmeiért kellett elszenvednie, visszasietett hazájába. Egyideig Treviglióban hivatalnokoskodott a vasútnál, aztán Rómába került. Magyarországi szerepléséről nagy volt a becsülete mindenhol. Hagyatékában több olyan becses szabadságharczi ereklyét találtak, amelyet érdemes volna valamelyik gyűjtőmennyünk számára megvásárolni.

— Új templom. Markovics Ferencz plébános lelkes agitálása folytán a nyár folyamán gyönyörű románstílusú, új római katolikus templom épült

százötvenezer forint költséggel a pozsony megyei Zohoron. Ez összegből 70.000 forintot maga a község lakossága rakott össze, míg a kegyur, Károlyi Alajos gróf özvegye, 10.000 forinttal járult hozzá. Ezt a templomot tegnap szentelte föl nagy ünnepélyességek közt Bollizár József püspök. Az új templomban az első szentbeszédet Komlóssy Ferencz országgyűlési képviselő mondta több mint tízezer főnyi, részben messze vidékről összehozott hallgatóság előtt. Az ünnepélyen Pozsony vármegyét Klempa alispán képviselte.

— Az állami tisztviselők fizetése melése. A magyar állami tisztviselők országos szövetsége október huszonharmadikára Budapestre országos állami tisztviselő-gyűlést híj egybe a fizetésjavítás tárgyalása végett. A tanácskozás a vármegyei házban lesz és délután egy órakor kezdődik. Az értekezlet után testületileg tisztelegnek Bánffy Dezső báró miniszterelnöknek a memorandumot terjesztésnek elője a fizetésjavítás sürgős voltáról.

— Gyilkos doktornő. Egy londoni távirat jelenti, hogy ott tegnap letartóztattak egy amerikai orvosnőt, mrs. Alice Guilfordot. A fiatal hölgy néhány nap előtt jött Amerikából és Liverpoolban szállott partra. Azzal gyanúsítják, hogy Bridgeportban (Észak-Amerika, Connecticut állam) egy fiatal leány holttestét, akin tiltott operációt végezett és aki ennek következtében halt meg, darabokra vagdalta és egy tőbe dobta. A szennyezés büntetést az egész Egyesült-Államokat már hetek óta izgatottságban tartja; részletei a következők: Szeptember 12-én egy Bridgeport környékén levő malomárból a játszógyerekek négy viaszos vászonba burkolt csomagot halásztak ki. A csomagokban egy fiatal leány földarabolt holttestének részeit találták. A földarabolás módja arra vallott, hogy a gyilkosságot gyakorlott kéz követte el. Más jelek arra mutattak, hogy itt nem közvetlen gyilkosságról van szó, hanem hogy a leányon, tiltott operációt hajtottak végre, amely halállal végződött s az orvos, aki a bűnös műtétet végezte, valószínűleg ily módon akart áldozata holttestétől szabadulni. A gyanu rögtön egy ismert doktornőre, mrs. Alice Guilfordra irányult, aki hirtelen nyom nélkül eltűnt. Az üldözésével megbízott detektívek Montrealban akadtak nyomonra, ahol megtudták, hogy egy Liverpoolba tartó hajóra, a „Vancouver“-re szállott. Rögtön táviratoztak a liverpooli rendőrségnek, amelynek megbízottja fel is ismerte a gyanúsított holgyet a kiszálló utasok között. Elfogatási parancs azonban nem lévén nála, nem tartóztathatta le és így a doktornő egészen Londonig jutott, ahol a titkos rendőrök elvesztették a nyomát. Végül is gyanakvó természetű háziasszonya, akinél a Harrington-streeten mrs. M'Allister néven tartózkodott, szolgáltatta őt a rendőrség kezébe. Elfogatása alkalmával a terhére rótt büntetést nem ismerge be. Szerencsétlen áldozatát még nem sikerült fölismerni. Érdekes és az amerikai leányok erkölcsére jellemző, hogy addig hat szülő siratja benne eltűnt leányát. Szeptember 16-án már azt hitték, hogy végre teljes határozottsággal megállapították a személyazonosságát, s a holttestet ki is adták egy Middleboro városbeli (Massachusetts állam) polgárnak, aki a feltűnőbb ismertetőjeleken kívül még azt is megmondta, hogy leányának mely fogai voltak plombálva. Az adott leírás annyira összhangzott a holttest tulajdonságaival, hogy az azonosságot illetőleg minden kétséget kizártnak tartottak. A szomorodott szívű apa hazaszállította a földarabolt tetemet s már éppen el akarta temettetni gyermeke gyámságát, mikor eltűnt leánya elevenen megkerült s így kitént, hogy a fölismérés téves volt. A holttestet a hatóság temettette el; csak a fejet tartották vissza, amelyre a további nyomozásnál még szükség lehet.

— A „Neue Freie Presse“ előfizetője. A nagyváradi vásárra két pej csikót vitt be Szaldobágyról az öreg Gál Ádám. El is adta mind a kettőt, meg is fizettek érte. Nosza elballagott hát a boltba, hogy a nyereségből egy kis sütyölöcskűt vegyen az unokájának. A kereskedő éppen két rózsaszínű papirosra mázolta a betűket, de mikor Ádám gazdá helypélt a boltba, abbahagyta az írást és kiszolgáltatta a vevőt. Míg a derék speczerájós a

pudli mellett szőszmotólt, addig Gál Ádám zsebre vágta a rózsaszínű papirosokat; mert szegény ember sohasem tudja, hol veszi hasznát az írásnak.

A vásárlás után szerencsésen kiszabadult a boltból és csak a másik utcában silabizálta ki, hogy mi is lehet az az elemelt papiros.

„Utalvány!“ Na ez éppen jókor jött, hiszen ott van az egyik sarkán, hogy Wien—Bécs. A többi betűt már nem tudta elolvasni, mert nemetűl volt leírva. Bécsben szolgalt a Miaka fia a bakáknál, a csikó árából annak is juttalt; katona embernek jól esik a czulág!

Nyolcz forint volt ráírva mind a két papirosra, hát legyen nyolcz forint! Egyiket elküldöm a fiúnak, a másik jó lesz máshova. A balcsarkára oda is írta a saját nevét, hogy „Gál Ádám Szaldobágyról küldi ezt az összeget a fiúnak.“

Azután betért a postára, kapott is róla pecsétetes írást. Hogy-hogynem infanteriszt Mikhael Gál Bécs városából mégis azt írta, hogy színét se látta a nyolcz pengő forintoknak.

Erre már dühbe jött Gál Ádám. Nagy haraggal csörtetett be tegnap az úrvárosi postahivatalba, odakönyökölt a kis ablakdeszkára:

— Baj van, tekintetes uram; nem küldték el a fiam pénzt Bécsbe.

A postatiszt meglepetten bámult a kerek képu jó öregre.

— Micsoda pénzről beszél?

Gál Ádám kikotorászta a postavevényt a rojtos társzinyából: meglibegtette a kezében.

— Itt az írás róla, az urak adták két hete.

A postás megutkozva nézi a vevényt, forgatja jobbra-balra, huzogatja a vállát.

— Hát aztán kapja kend az ujságot?

— Miféle ujságot?

— Hát a német ujságot, amire előfizetett.

— Én? Előfizettem, ujságra? Még hozzá német ujságra?

— Hát, hogy küldte kend a pénzt?

— Ehul a párja az utalványnak, mivel küldtem, feleli Ádám diadalmasan.

Ezzel előhuzza zsebéből a rózsaszínű papiroslapot, amire ez van írva:

An die

Administration

der „Neuen Freien Presse“.

Annai bizonyos, hogy Gál Ádám az egyetlen magyar paraszt, aki előfizetője a „Neue Freie Presse“-nek.

— Orvosok boycottja. A nagyvárosi betegsegélyző pénztár nem kap orvost. Nyolczszáz forint az évi fizetés a más járandóságok is volnának, de hiába hirdetnek pályázatot, nem akad ajánlkozó egyetlenegy sem. A pénztárnak eddig két orvosa volt s ezek háromszáz forintos fizetésüknek a fel-emelését kérték. Kérélmüket nem teljesítették s emiatt a városban levő összes orvosok harcot izentek az intézetnek. A pénztár-azzal próbálkozott meg, hogy inkább egy orvosi állást tart fenn jobb dotációval, így emelkedett a fizetés nyolczszáz forintra, de pályázó most sincsen. A nagyvárosi orvosok a szaklapokban megfenyegették az összes konkurrálói hajlandó orvosokat, hogy valahogy el ne fogadják az állást: mert boycottálják őket.

— Az első doktor-kisasszony. A budapesti tudomány-egyetemen ma délután avatták föl Tedeschi Bettina fiumei tanítónőt, az első magyar doktor-kisasszonyt a filozófia doktorává. Az ünnepélyre egybegyűlt egyetemi hallgatók nagy sokasága a doktori eskü után zajosan éljenezte az új doktor-kisasszonyt.

— A szpirituszos szellem. Békésről írja levelezőnk: Sajti-Balog Jánosné egy itteni szép menyecske csunya szenvedélye volt: gyakorra a Lon'y alá ontott. Nagy bánata volt e miatt az urának és kapva-kapott Kovács Bálintnál kerületi vándor-kuruzsló ajánlatán, aki kijelentette, hogy szivesen kigyógyítja a menyecskeket és addig semmi

honoráriumra sem tart igényt, míg italos marad az asszony.

— Hát van magának arra szere?

— De van ám. A temetőben. A szpirituszos szellem.

Ki is ment a kuruzsló a temetőbe, ahonnan azzal az üzenettel jött vissza a szpirituszos szellemtől, hogy segít a búbamerült emberen, de erre a célra éppen annyi koronát kell küldenie, a hány éves a felesége.

— Nincs nekem tizenöt pengőnél több, az anyjuk meg harmincznégy éves.

— Csakugyan nincs több koronája?

— Nincs egy fia sem.

— No, hát adja ide azt a kis pénzt. Utóljára négy korona nem a világ. Becsapjuk a szpirituszos szellemet.

... De Kovács Bálintné, a kerületi vándor kuruzsló nem a temetőbe lakozó szpirituszos szellemet, de magát Sajti Balogh uramat csapta be. Mert a harmincz koronával megugrott.

Most már bujában a gazda is iszik.

— Halálözások. Pontelly István plébános, tőrténétirő, a délmagyarországi magyar mozgalmak egyik leghuzgatóbb harczosa, ma délután ötvenkilenc éves korában Szabadfaluban meghalt. Egy pattanása volt és felkarcolta. Vérmergezése támadt s ez ragadta ki az élők sorából. — Lányi Bertalan miniszteri tanácsost, az igazságügyminiszterium törvényelőkészítő osztályának vezetőjét és a polgári-törvénykönyv szerkesztő-bizottságának vezető tagját, mély gyász érte. Atyja, id. Lányi Péter, Liptóvármegye egykori főszolgabírája és törvényhatósági bizottságának tagja e hónap 5-én 82 éves korában elhunyt. Lányi Bertalan a gyászeset következtében Liptóba utazott, ahol a temetés e hónap 8-án lesz.

— A Szent István Társulat költözködése. A Szent István Társulat pár hét múlva elhagyja régi helyiségét és a Szentkirályi-utcai új palotájába költözködik át, ahol november elsejen könyvtárát is megnyitja. A társulat nagy ünnepek között akarta megnyitni új palotáját, de a királyné közebe jött halála miatt mindeiről lemondott és csak az épület pusztá megáldatására fog szorítkozni. A tervbevett ünnepek, alapítványtélékek és díszközgyűlés tehát egyelőre elmaradnak, de a jövő tavaszi közgyűlésen mindezt pótolni fogja a társulat és akkor úgy az Ujságírók Egyesülete, mint az Otthon írók és hírlapírók köre javára alapítványt fog tenni a Szent István Társulat.

— Zsebmetsző a lóversenyen. A mai lóversenyen történt szerencsétlenség alkalmával, mikor a turf-közönség, a lováról leesett Hyams jockey körül csoportosult, a rendőrök pedig kardlapozták az embereket és ok nélkül és oktalanul ütöttek mindenkit, egy elegánsan öltözött ur kilopta szomszédjának a pénzes tárczáját. Valaki észrevette és figyelmeztette az illetőt. Nagy lármát csaptak s a rajtacsipett gonoszlevőt egy rendőr elfogta és bekísérte a hetedik kerületi kapitánysághoz. A szegény rendőrnek erre az időre abba kellett hagyni a közönség kardlapozását.

— Október 6. Az aradi vértanúkért ma délelőtt tíz órakor a ferenczrendiek helvárosi templomában ünnepi gyásztisztisztelet volt. A templom minden zuga megtelt közönséggel s régen volt a vértanúk miséje olyan népes, mint a mai. Az első padosorokban volt Ruttkayné Kossuth Lujza, Damjanics Jánosné, S. weidel tábornok leányai és unokái, továbbá Lakatos Miklós, Hentaller Lajos, Madarász József országgyűlési képviselők, Herman Ottó, Maszák Hugó, Szentimrey Kálmán a 48-as honvéd menedékház parancsnoka és a honvédegyesület előjáróságának tagjai közül Balogh Sándor, Mikár Zsigmond, Csátary Lajos. A hátsó padban a honvéd menedékház lakói helyezkedtek el. A templom többi részét leginkább az egyetemi ifjúság, a függetlenségi és negyvennyolczas polgárok köre, az egyesületek, asztaltársaságok küldöttségei töltötték meg. A szentélyben díszes kátafalk volt az ország czimerével és a tizenhárom tábornok arczképével díszítve. A kátafalk körül tizenkét negyvennyolczas honvéd

állott diszórásán, nagy fekete lobogó alatt. A gyászmisét Bán Sándor rendfőnök mondotta. Mészáros Kálmán házfőnök, Salád Vítál, Kis Pongrácz és Nusetz Márton ferenczrendű atyák segédletével. Délelőtt tizenegy órakor is volt gyászmise Battyány Lajos gróf lelkiüdvéért. A misén azonban csak kevesen voltak jelen. Reggel nyolcz órakor az egyetemi templomban tartottak gyászistentiszteletet. Puri Iván szemináriumi prefektus végezte fényes papi segédlettel. A misén az egyetemi kör testületileg volt jelen.

Az egyetemi körnek ma este hat órakor az egyetem központi épületében diszülése volt. Komáromy Zoltán alkalmi költeményt szavalt, Szemoyei Kornél pedig alkalmi beszédet mondott. A gyűlésről táviratot küldöttek Aradra a vértanuk ünnepségére.

Aradon délelőtt gyászmise volt a minoriták templomában. A városi hatóságon kívül Makóról, Nagy-Kőrösről és Fehérmegyéből nagy küldöttségek voltak jelen a gyászistentiszteleten. Misa után a közönség a vértanuk szobrához vonult. Itt a színtársulat elénekelt a szózatot, mire Záray Jenő elszavaltá Ábrányi költeményét és a koszorukat a szoborra tették. Ezután Matasowsky István beszélt a budapesti egyetemi ifjúság és Vasadi Balogh Lajos lelkész a fehérmegyei heiventagu küldöttség nevében. A közönség a szobortól a vértanuk kivégeztetése helyéhez zárandokolt, hol a tanítóképezdei ifjúság gyászadala és Balázs Géza költeménye után Csécsi Imre református pap mondott beszédet, mire az emlékoszlopot megkoszorúzták és a közönség elénekelt a himnuszt. Délben a központi szállóban lakoma volt az öreg honvédek tiszteletére. Felköszöntött mondtak Barabás Béla, Kordecs Vincze, Vasadi Balogh Lajos. Este a színházban diszülésváltás volt.

Szegeden, Nagyváradon és Eperjesen is voltak gyászünnepek és a rekviemen jelen voltak a hatóságok is.

Az aradi adóalkasztó Budapestén. Bács Nándor, az aradi királyi adóhivatalnak sikkasztás miatt fogságban levő pénztárnoka, Budapestén van — az országos megfigyelő intézetben. Ma este hozták fel Aradról a pályaudvarról egyenesen a megfigyelő intézetbe vitték.

Elválasztott gyermekek. Nem az anyai kebeltől elválasztott szoptatós babákról van szó, hanem egészen másról. Bécsből jelentik, hogy a tartományi iskolatanács tegnap foglalkozott azzal a nagy port felvert indítványjal, hogy a zsidó gyermekeket a keresztényektől válasszák el a népiskolákban. A kerületi iskolatanácsnak azt az intézkedését, amelylyel az elválasztást elrendeli, a tartományi iskolatanács valameny szavazattal dr. Kohné ellenében, aki a zsidó hitközség képviselőjében az intézkedés ellen szavazott, jóváhagyta.

Égő kőnyár. Nagy riadalmat okozott tegnap este Pozsonyban az ottani Holly-főle kőnyárgyár égése. A veszedelmet azonban szerencsére hamarosan elfojtotta a nyomban kivonult tűzoltóság, s így a tűz csak a raktárhelyiségekben okozott nagyobb károkat. Még a tűz elfojtása után is sokáig fojtogatta messze területen a kőnyár járó-kelőkét.

Arverés a postán. Olvashatatlan, hiányos című csomagokat, amelyeket nem tud kézbesíteni a leleményes levélhordó, évente elárverezzi a királyi posta. Ma is nagy és „diszes” társaság gyűlt össze a koronaherceg-utcai postaépületben, ahol a második emeleten egy szűk szobában tartották meg az árverést Bogma Gyula főtiszt vezetése alatt. Sorra kerültek a legkülönbözőbb dolgok: virágkosár és esernyő, cigaretté-tárcza és szegedi paprika. A megjelent közönségnek már olyan a természete, hogy neki mindegyik tetszett. Aki nem vehette meg a pápa arcképét, megelégedett egy jó meleg kendővel is. Az árverések rendes törzsvendégei voltak ezek nagyjából, akik szép egyetértésben követték Goethe tanítását: „Leben und leben lassen.” Egy kalitkát 1 forint 37 krajczárért engedett át az egyik, hogy 6 24 kr-ért vehesse meg egy görög nyelvűtan második kiadását. Csak egyszer tűrtak

hevesebben össze, egy rozsdás pisztolynál nem tudtak meggyezni. Máskor csak krajczáronként árvereztek, de itt kitört az elfojtott szenvedély és tíz-busz sőt egyszer huszonhárom krajczárral licitáltak felfelé. Kilenczvenhét krajczárról ígért valaki egy forint huszat. Csodálkozó mormogás zúgott végig a tömegben, az árverező postatisztek is egy perczig néma bámulattal néztek a rejtélyes idegenre. Ez titokzatos mosolylyal vette át a pisztolyt — további árverezéssről szó sem lehetett — lefizette az egy forint és husz krajczárt és távozott. A nagyérdemű közönség egy perczig izgatottan tárgyalta az esetet, azután áttértek egy tajték-pipára.

Halál az oltár előtt. A kuttenbergi (Ausztria) országyűzők kolostorának kápolnájában tegnapelőtt reggel hét órakor a kolostor lelkésze, Altmann Károly, misét akart olvasni. Mikor az oltár elé lépett, hirtelen szélhűdés érte, úgy, hogy a földre rogyott. Bevitték a sekrestyébe, hol a kolostor hitoktatója ellátta a halotti szentségekkel. Ezután a lakására szállították, hol rövid haláltusa után kiszívódott. Altmann Károly sok évig mint tábori lelkész működött.

Tévedésből. Göcsőgh Ottó, a pozsonyi pénzügyigazgatóság tisztviselőjét, amint tegnap hazafelé ballagott néhány barátja kíséretében, egyszerre hátulról megrohanta egy Ammer Gusztáv nevű napszámos s rajta mély, veszedelmes sebet ejtett zsebkecsével. A merénylő, kit a rendőrség csakhamar kézrekerítette, azzal védekezik, hogy Göcsőghöt mással tévesztette össze. A sebesült állapota igen súlyos.

A pékek forradalma. Már most csakugyan kiűt a forradalom a sütőkemencék körül, mivel hogy fogadalan prókátorok avatkoztak a péklegények és pékmesterek porlekedésébe. Ma délután gyűlés volt egy örömvölgy-utcai kocsmában és egytől-egyig olyanok buzdították a hallgatóságot a sütőmunkások jogainak kivívására, az éjszakai és nappali dolognak a szétválasztására, akiknek a pékmesterséghez éppen semmi közük sincs. A főszóvivő valami Schwarcz Miksa nevű joghallgató volt.

Kéjuzatás Konstantinápolyba. A nagy ünnepekhez, melyeket Konstantinápolyban II. Vilmos német császár ottidőzése alkalmával rendeznek, e hónap 14-én mérsékelt árban kéjuzatást indít a Gyógyfürdők, üdülőhelyek és utazási-központi-iroda. Részvételi jegyek teljes elsőrangú ellátással 120 forintért csakis a fenti vállalat Dorottya-utca 13. szám alatt lévő helyiségében válthatók.

Napiirend.

Naptár: Péntek, október 7. — Római katolikus: Agoston. — Protestáns: Amália. — Görög-ortodox: (szeptember 25.) Eufrozina. — Zsidó: Tischri 21. — Nap két 5 óra 52 perczkor reggel, nyugszik: 5 óra 10 perczkor délután. — Hold két: 10 óra 3 perczkor este, nyugszik 1 óra 18 perczkor délután.

A miniszterelnök fogad délután 4—5-ig.
A hovát miniszter fogad délelőtt 8—10 óráig.
A főváros középítési bizottságának ülése d. u. 4 órakor az új városházán.
A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése délelőtt 10 órakor a régi városházán.
Technológiai iparmúzeum nyitva 9—1-ig és délután 3—5-ig.
Egyetemi könyvtár nyitva 9 órától 12 óráig és 2—5-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva 3—8 óráig.
Múzeumi könyvtár nyitva 9—1 óráig.
Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 órától délután 1 óráig.

Nemzeti múzeum régiségtára, nyitva d. e. 9—1-ig. Többi tárai, köztük a néprajzi osztály is (csillag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépődíj mellett tekinthetők meg.

Az új országos kupolacsarnok megtekinthető 10—11-ig 50 krajczár belépő díj mellett.

Iparművészeti társulat kiállítás nyitva d. e. 9—12-ig és 2—5-ig.

Az iparművészeti múzeum, nyitva d. e. 9—12-ig és 2—5-ig.

Természettudományi gyűjtemények múzeuma nyitva 10—12-ig. (Múzeum-körut 4.)

Rovargyűjtemény a nemzeti múzeumban nyitva 9—1-ig.

Az egyetemi fűvészkert (Üllő-ut) nyitva reggel 7-től este 7-ig.

Kereskedelmi múzeum a városigeti iparszarnokban nyitva d. e. 9—12-ig és d. u. 3—6-ig.

Deák-múzeum a kerépesi-ut tetejében nyitva este 5 óráig.

A „Hódoló diszfelvonulás”, Eisenhut Ferencz óriási körképe Városliget, Andrásy-út végén, látható reggel 9-től este 6 1/2 óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermekek 30 krajczár.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Bellincioni. A nagy olasz asszony ma este „Tévedt nő”-t énekelte. Nem most hallottuk tőle először, de művészetének varázsa a szerepben mindig újra megújul. Mennyi életet lehel azokba az elnyűtt dallamokba és mennyi poétai erőt az egész alakba! Az opera nézőtere persze ismét zsúfolva volt. Művészeink valóban lehetnek kötelezve Bellincioni asszonynak, amiért tele házaival megkeresi azt a pénzt, — amelyből őket fizetik. Mindenesetre jobban szeretnők, ha a rendező-ensemblenk csinálná azokat a tele házakat. De mikor nem csinálja! Már most abból, hogy Bellincioni tud vonzani közönséget, a mi személyzetünk pedig nem tud, mi következik? Az vajjon, hogy Bellincioni, ne hozzuk ide, vagy inkább az, hogy ebben az ensemble-ban egy bátor és okos anyagcserére van szükség, hogy keresni kell egy hazai ensemble-t, amely tud majd vonzani? Mi az utóbbit hisszük és óhajtjuk. Köszönjük Bellincioninak, hogy addig is eljárhatunk színházba. m. g.

* Hogyi Aranka mint Lili. Bucsföllepte színdarabában Hegyi Aranka ma énekelte „Lili”-t, amelyet évekket ezelőtt éppen ő kreált a Népszínházban. Finom és szelímes alakítást nyújtott, olyant, amilyent a közönség várt tőle. A nézőtér nem maradt üres hely és a művésznőt elhalmozták tapsal és virággal.

* Sarah Bernhardt reklámja. A Dél-Franciaországban vendégszereplő Sarah Bernhardtnek ismét egy genialis reklám-ötlete támadt. A nimes-i színházban a „Kaméliás hölgy”-et játszotta, előadás után pedig meglátogatta a régi város remek arénáját. Hogy néhány pillanatig édes, titokzatos bizalmasságban élvezze a római szellemet — úgy mondá a hírneves művésznő — az antik cirkus falai között vacsorát rendezett!... A felhőkön átszűrődő hold barátságos sugarai megvilágították az isteni Sarah alakját, amint négy-öt művész társaságában álmódóva támaszkodott a dusan megterített asztalhoz és Corneille verseit mormolá. Hihető, hogy egy fotografus is kéznél volt, aki Sarah Bernhardt antik reklámját magnézium-világításnál megörökítette.

* Wesselényi emléktábla. A székes főváros törvényhatósága régebben elhatározta, hogy az új eskütéri hid pesti oldalán domborműben örökíti meg az 1838-iki nagy árviz, illetőleg Wesselényi Miklós báró emlékét, aki hősként viselkedett a pusztító vész idején. A főváros képművészeti bizottsága a dombormű elkészítésével Holló Barnabás szobrászt bízta meg, aki művészi tervét be is mutatta a fővárosnak. E szerint a dombormű a nagy árviz ama jelenetét örökíti meg, amikor a herculesi erejű Wesselényi Miklós a víz elől a háztetőkre és fákra szorult asszonyokat és gyermekeket kétségbeejtő helyzetükből kimentti s a saját csónkjába segíti. A hőz elem háborgása, a menekülők siralmas helyzete és Wesselényi elszántasága jellemzően domborodik ki e művön, mely méltó dísz lesz az új hid följárójának.

* Hamított cigányok. Amerikában sok mindent hamisítanak, legújabbán cigányokat is. Valaki most leleplezi, hogy a dollárok hazájában játszó „magyar” cigányzenészek jóra való, derék németek, akik ugyancsak szoronganak a feszes atillában, mialatt a Rákóczy-indulót vagy a „Repülj fecském”-et huzzák. Bremer Sándor, a new-yorki zenész-egyesület elnöke fedezte fel ezt a dolgot, amikor egy alkalommal felkérték szakértőnek. Arra kellett felelnie, hogy egy new-yorki cigánybanda tagjai az Egyesült-Államok törvényei értelmében művészek-e vagy napszámosok? A mulatóhely tulajdonosa, akihez a banda szerződve volt, azt vitatta, hogy mindnyájuk egy-egy Paganini és ezt azzal igyekezett bizonyítani, hogy Vanderbilt is ezer dollárt fizetett nekik egy estére. Csak hogy ez Bremernek nem imponált. Az amerikai cigányok — ugymond — született németek, akiknek csak a nevük és ruhájuk magyar. A chicagói világiállítás idejében több mint háromszáz ilyen német „cigánybanda” volt Amerikában. A bíróság egyelőre elhalasztotta a döntést, de azért Amerikában nem hisznek majd többé az igazi cigányoknak sem.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

— Az aranybulla kiadása. A történelmi társulat mai ülésén Lovas Imre az új országháznak az aranybulla kiadását ábrázoló freskóját bírálta történelmi szempontból. Leginkább Bellóni vázlatát dicsérte. Bellóni teljesen az aranybulla nyomán indul, alakjai megtöretésénél az aranybullára támaszkodott. Egy festi oda a Johannita- és Templarius-rendek egy-egy díszbe öltözött lovagját is, akik az aranybulla egy-egy példányát kapták a rendjük számára. És ott van II. Endre király fia, a későbbi IV. Béla király, aki már ekkor meg volt koronázva s így a nagyjelentőségű aktustól nem hiányozhatott. Egyébként is sok jeles tulajdonsága van Bellóni képének; akad azonban hibája is. Így hiányzik a képből Magyarország nádora és a legfőbb funkcionáriusok is. Székely Árpád és Jantsik Mátyas vázlatait ezekből a szempontokból véve nem tartja olyan sikerülteknékné mint Bellóniét.

— A pulsus-rajzokról. Tóvölgyi Elemér dr. ezekről tartott tegnap felolvasást a természettudományi társulat élettani osztályában. A vér hullámzása az ütőerben, amint a szív lökősei működnek, bizonyos vibrációt — emelkedéseket és hajlásokat — idéz elő, amit az orvosi tudomány már régebbi idők óta megfigyel. Hogy milyen fontos ez a tapasztalat, bizonyítja az is, hogy már egész külön irodalma van. Mert a szívbajok és a vérkeringés a pulzus-rajzok elváltozásaival oly szoros kapcsolatban vannak, hogy abban az esetben, ha az erről fölvetett kérdéseket kellőképpen megoldanak, egy nagy lépéssel jutnánk közelébb a szív- és véréredénybetegségek felismeréséhez. Ezeket fejtegette Tóvölgyi dr. és nagy készütséggel tanuskodó előadását a hallgatóság zajosan megtapsolta.

FŐVÁROS.

(A telefon a föld alatt.) A kormány a telefonhálózatot a föld alá akarja vinni. Meg volt már a közigazgatási bejárás is, amelyen megállapították, hogy a kábelt a közutak alatt fektetik le. A főváros azonban a kábelfektetésért díjat kéri a kormánytól. A kereskedelmi miniszter most értesítette a fővárost, hogy kérését nem teljesítheti, mert törvényeink értelmében (amelyeket a tanács persze nem ismer) a földtulajdonos köteles eltérni, hogy a föld alatt táviró vagy telefon-kábelt faklessenek le. A fővárosnak tehát akkor sincsen joga a díjszedéshez, ha a telefont magántulajdonos veszi át. A főváros kérte a minisztert arra is, hogy ha a tűzoltói telefonvezetéköt föld alá akarja vinni, engedje meg, hogy az állami kábelben helyezhesse el. A miniszter a fővárosnak erre a kérelmére nem felelt.

(A káposztásmegyéri vízmű.) A vízvezetéki bizottság előterjesztést tett a tanácsnak, hogy a káposztásmegyéri vízmű kibővítését már most rendelkezésre várja be a meghívott szaktudósok ítéletét. Hogy miért is hívták akkor meg ezeket a külföldi szakértőket, bajos volna eltalálni. S úgy látszik, a tanács sem tudja, mert ma minden fontolgatás nélkül elfogadta a vízvezetéki bizottság javaslatát. A vízvezetéki igazgatónak a kibővítésre vonatkozó tervét a tanács tárgyalás végett kiadta a középítési bizottságnak.

(Az adóhivatal decentralizálása.) A pénzügyminiszter, ma megjelent szabályrendelete szerint, a királyi adóhivatalt november elsején decentralizálja. A központi adóhivatal a vámbáczban megmarad, de ezenkívül nyolcz kerületi adóhivatal is lesz, hogy az egyes adók kezelése a főváros közigazgatási kerületeiben levő városi adó- és számviteli hivatalokkal szorosabb kapcsolatba hozassék, az adókezelés gyorsabb, egyszerűbb legyen s az adóztatás ellen való panaszoknak a lehetőleg elejét vegyék. A budai oldalon a fő-utca 83, a helvárosban a magyar-utca 36, a Lipótvárosban az Arany János-utca 34, a Terézvárosban a nagymező-utca 19, az Erzsébet-városban a dob-utca 58, a Józsefvárosban a Mária Terézia-utca 59, a Ferencvárosban a sorokadri-utca 51 és Kőbányán az Állomás-utca 14 számú házában lesz a kerületi adóhivatal, egy-egy adófelügyelő-helyettes veze-

tése alatt. Az adófelügyelő és a kerületi adófelügyelő helyettesek ügyelnek fel arra, hogy az egyes adók a törvény és a pénzügyminisztérium által kiadott rendeletek s megállapított elvek szerint már az első alapkitetésnél törvényesen és igazságosan állapíttassanak meg. Az adófelügyelő-helyettesek ellenőrzik az adóösszeírást, az egyes adónemek kivetéséhez szükséges adatok gyűjtését, az összeírás hiányainak pótlását, megállapítják a kereseti és a házaadamentességet, elrendelik az adótarozások összegének esetleges helyesbítését, az illetékellenül beszedett adók visszafizetését s részt vesznek az előjáróságok képviselőivel a házaadamentesség, új építkezéseknél, lakásüresedésnél szükséges szemlékben is.

(Mikor lesz kész a bazilika.) Erre a kérdésre még határozott feleletet nem igen hallottunk. Tegnap mondotta ki a bazilika építésére kiküldött bizottság, hogy öt év alatt okvetlenül el kell az épületnek készülnie s négy esztendő alatt annyira kell a munkával lenni, hogy a bazilikát megnyithassák. Remélhető, hogy a bizottság az öt esztendőt az ezernyolczszázkilenczvennyolczadik évtől számítja.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Új királyi bírák. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Zsembery Kálmán budapesti és Horváth Kálmán győri ítélőtáblai bírákat a királyi kuriához számfeletti bírákká kinevezte.

— Pör az Akadémia ellen. Szerzői jog bitórlásáról szóló érdekes pör indult meg néhány hét előtt. Betegh Pál székelyudvarhelyi szerkesztő, mint Bolyai Farkas, a „Tentumen” című matematikai munka hírneves szerzőjének jogutódja szerepel felperesként s ügyvédje, Báttaszéki Lajos dr. útján a Magyar Tudományos Akadémia ellen panaszködik. Szerzői jog bitórlásával vádolja az Akadémiát, mert ez a kereset szerint az örökösök, illetőleg a jogutód beleegyezése nélkül, a múlt évben már második kiadást rendezett a Tentumen-ből, melynek csupán első kötetét husz forintért árulta. A munka egyik legbecesebb terméke a magyar tudományos életnek, amit az is bizonyít, hogy minden művelt európai nyelvre átfordították. Maga a szerző életében kevés hasznát látta hírneves művének. Az Akadémia most fényes diszkiadásban adta ki a munkát, csak az első kötet nyomása állítólag hétézer forintba került, de mikor a pör előtt máltányos egyezsége szölitották fel, az ajánlatot egész egyszerűen, szó nélkül visszautasította. Így jutott az eset bíróság elé. A törvényszék előzetesen is zárlatot rendelt el a Tentumen-ből már megjelent első kötet összes példányaira, valamint a most készülő második kötet kiszedett íveire, szedésére és tömöntrvényeire is.

— Talpra szabók! Ezzel a harci kiáltással hívta meg Glück Ármán szabósegéd egy gyűlésre a munkástársait. A nyomtatott felhívást a főügyészség izgató tartalmának találván, szerzője ellen vádat emelt s a következő kitételeket inkriminálta:

„Az osztályuralom kezébe végkép levetették a tisztesség és szeméremzet álarczát. Az 1848-ban apáink vérével kivívott szabadság foszlányait is elkobozzák tőlünk. A kopók őjjel, lopva kobozzák el sajtótermekeinket. Legyünk elég bátrak e tulkapások ellen nyíltan, komolyan fellépni. Tudják meg, akik türelmünkkel rutul visszaélnék, hogy nem akarunk es nem fogunk türti”

Ezt a röpiven megjelent felhívást közölte a „Szabók Szaklapja” is, amiért Glück Ármán a királyi főügyészség két rendbeli izgatás címén idézte az esküdtszék elé. A nyáron már tárgyalták a panaszt, de a vádlott nem volt akkor jelen s csak in contumaciam ítéltek el két havi államfogházra. Nykép új tárgyalást kellett tartani s ez ma folyt le Zeitvay Leó elnöklésével.

Glück Ármán vádlott elmondta az általános kérdésekre, hogy cigándi születésű, 24 éves, nőlen szabósegéd, közben azt is megkérdezte tőle az elnök:

— Mi a vallása?
— Izraelita vagyok.
Erre fölállt Pollacsek Sándor dr. védő és a szövetkező előterjesztést tette:

— A sajtóeljárás szabályozó igazságügyi rendelet egyenkint megjelöli, hogy mely kérdéseket intézze az elnök a vádlotthoz. Eszerint esküdtszéki tárgyaláson a vádlott vallási állapota iránt nem kérdezhető. Mivel pedig ez itt mégis szokásos, felszólalok ellene s kérem, hogy a jegyzőkönyvből az iménti kérdés s az arra adott felelet kitörüljessék.

Elnök: Nem töröljük ki, de a védő ur megjegyzése melléje jön.

Erre rögtön a perbeszédék következtek és Hodászy királyi ügyész a vádlottat két izgatásban vétkesnek nyilvánítani kérte. Pollacsek dr. viszont felmentést kért, mert a kis felhívásban legfeljebb feljajdulás van, de nem izgatás s nem nagy bölcseségre mutat, hogy ily rongy kis gyűlési meghívó miatt az ügyészség mindjárt sajtópört kezd.

Rövid tanácskozás után az esküdtek, 6 szóval 6 ellen, csakugyan nem vétkesnek is nyilvánították a vádlottat, akit az első tárgyaláson, amikor nem jelent meg, elítéltek volt. A verdikt alapján aztán a sajtóbíróság is felmentő ítéletet hozott.

— Monstre esküdtszéki tárgyalás. Egyszerre hét sajtópernek együttes tárgyalását tűzte ma ki a budapesti sajtóbíróság. Az inkriminált cikkek a Várkonyi-lele „Földmívelő” hasábjain jelentek meg s miattuk a királyi főügyészség, még Várkonyi szökése előtt, Várkonyi István szerkesztőt s az unkaöccsöt, ifj. Várkonyi István czelegédi lakost, továbbá Schmitt Jenő drt fogta pörbe. Schmitt dr. két cikkért tartozik felelni s mindkét esetben izgatás ellene a vád. Várkonyiék részben izgatás, részben rágalmazás miatt kerülnek az esküdtek elé. A tárgyaláson, melyre a fogoly szerkesztőt Nyiregyházaról kell majd meghozni, Várkonyit R. Eötvös Károly, Schmitt drt az egyik vád ellenében Neuschloss Tivadar dr., a másik ellenében Pártos Béla ügyvéd fogja védeni. A tárgyalás november harmadikán lesz.

— A czinkotai erdőn. Múlt év november 11-én korán reggel hat pisztolylövés dördült el a czinkotai kiserdő egyik tisztásán. A lövések fele Préger Oszkár joghallgatótól, másik fele Figdor Bódog magánhivatalnoktól eredt. Sem a párbajfelek, sem a segédek nem sebesültek meg.

A lovagias esetre az adott okot, hogy Préger és Figdor szóváltásba elegyedtek s mikor a vitakozás már nagyon heves lett, Figdor arczulültötte Préger, aki rögtön fegyveres elégtételt kért bántalmazójától. A segédek háromszori golyóváltásban állapodtak meg s a párbaj meg is történt a fentemlített eredménnyel, illetőleg eredmény nélkül.

A pestvidéki törvényszék Szervíed Ferencz elnöklésével ma délelőtt vonta felelősségre a párbajozókat Figdor azóta katonáékhoz került s jelenleg a szekereseknél szolgál mint közlegény. Préger különben egészben husz esztendő, Figdor pedig most töltötte be a tizenkilenczedik esztendejét.

A tényállást mind a ketten egybehangzóan mondták el. Csupán Préger jegyezte meg némi szegyenkezéssel:

— Ha csak fogalmam lett volna róla, hogy Figdor nem érettségizett magánhivatalnok, amilyennek magát mindig mondotta, sohasem állottam volna ki vele.

Rákosi királyi ügyész vádbeszéde után az elnök még egyszer maga elé hívta a hevesvérű fiatalokat:

— Akarnak-e még valamit a védelmükre felhozni?

Figdor: Én nem.

Préger: Én pedig a reputációm érdekében bátorodom újból is hangsúlyozni, hogy abban az esetben, ha tudtam volna, hogy Figdor ur nem érettségizett magánhivatalnok...

Elnök: Ezt már mondotta.

Préger: Más megjegyzésem nincs.

A törvényszék mindkét vádlottat egyenkint 7-7 napi államfogházra ítélte. Az ítélet ellen a vádlottak s terükre az ügyész is felebbezett.

Pap és zongoraművész.

Az ischli fürdővendégek az idén Síveking németalföldi zongoraművész esetével foglalkoztak a legtöbbet. A múlt hónapban történt, hogy egy odaváló pap az utcán, mikor az oltári szentsége vitte, találkozott Sívekinggel. Miután ez nem emelte meg a kalapját, a pap összeszólalkozott vele és feljelentette.

A zongoraművész emiatt huszonnégy óráig el is volt csukva, de aztán szabadlábra helyezték.

Az ügyet ma tárgyalta a welsi törvényszék. A tárgyalásról a következőket jelentik:

A vádlevél fölolvasása után az elnök kihallgatta Sivekinget.

Az elnök: Bűnösnek vallja-e ön magát a terhére rótt cselekmény elkövetésében?

Siveking: Nem, lelkiismeretem egészen nyugodt.

Az elnök: Mondja el, hogyan történt az eset.

Siveking: Azzal este a vendéglőből hazamentem s amint az utcán megyek, azt látom, hogy a kutyám nincs velem s fűtyölt nekem. (A vádlott mutatja hogyan fűtyölt, ami óriási derűtséget kelt.) Nagyon szeretem a kutyámat, kivéve senkinek sincs a világon. Becsületszavamra mondom, hogy a papot csak akkor pillantottam meg, amikor elém került. Ez az ember így szólott hozzám:

— Vegye le a kalapját!

— En erre a fölszólításra semmit sem válaszoltam. A pap így folytatta:

— Akár zsidó, akár mohammedán ön, le kell vennie a kalapját. Ön tisztességtelen ember.

Erre én azt válaszoltam:

— Jé ne gonprends pas. (Nem értem.)

Ha a vádló azt mondotta volna nekem, hogy vallási funkcióban eljáró pap, akkor minden bizonynyal levettém volna a kalapomat, de ő ezt nem tette, hanem így szólott hozzám:

— En önt be fogom csukadni; ha ön nem gyáva, akkor mondja meg nekem a nevét!

Erre én azt kérdeztem tőle:

— Lump-e ön vagy pap?

Az egész jelenet alatt egyetlen embert sem láttam szomszédságunkban és senki sem hallotta, amint a pap engem lumpnak nevezett. Csak ezután jöttek emberek, akik botjukkal fenyegetőztek. Egy vón asszony odalépett a paphoz és így szólott hozzám:

— Ugyan miért nem fogatja el ezt a nyomorult embert?

— Majd megkapja a fésztét, felelte a pap, s most már nyugodtan távozhatom.

E szavak után a pap eltűnt egy mellékutcában s magamra hagyott engem a fenyegetőző nép között. Attól félttem, hogy ezek az emberek meg akarják ölni s ezért fölemeltem a karomat és azt kiáltottam:

— Megálljatok! Nem bánom, löjtek agyon, de ne merjétek hozzám nyulni.

Azután letartóztattak s a fogházba vittek, ahol úgy bántak velem, mint a legközségesebb fióköval.

Az elnök: Látott-e ön már oltári szentséget vivő papot?

Siveking: Nem, sem Hollandiában, sem Franciaországban, sem Amerikában.

Az elnök: De miseingben csak látott már papot?

Siveking: Igen, Bécsben a fogadalmi templom mellett láttam s ott láttam néha miseinges papokat.

Az elnök: Hallotta-e, amint a sekrestyés csöngött?

Siveking: Nem tudom, lehorgasztott fejjel meptem és fűtyörészttem. (Megint mutatja, hogy hogyan fűtyölt.)

Az elnök: Hagya ezt, már hallottuk, hogy hogyan fűtyölt. (Derűtség.) Nem látott ön az utcán olyan embereket, akik a pap iránt való tiszteletből kalapjukat megemelték?

Siveking: Nem, senkit sem láttam. A pap ismételve megsértett engem, de én egyetlen sértő szót sem intéztem hozzá. Ha tudtam volna, hogy az oltári szentséget viszi, akkor levettém volna a kalapomat. De én ezt nem tudtam.

A védőügyvéd bemutatja a bécsi németalföldi követtség levelét, amelyben azt tanúsítja, hogy Hollandiában nem szokás az utcán a papok előtt leterdepelni. Bemutatja továbbá a francia nagykövetségnek és az amerikai követtségnek ugyanazt a kijelentést tartalmazó levelét.

Ezután következett Herr Ferencz beneficziarius kihallgatása.

A védőügyvéd indítványozza, hogy a tanut ne hiteltesék meg, mert hűntetendő cselekményben vett részt: vallási szolgálatának gyakorlásában botrányt okozott, mert habár az oltári szentséget vitte, beleegyezett az utozai lármába és gyalázó szavakat használt. A büntető törvénykönyv szerint istennek az a szolgálja, aki az utcán illetlenül viselkedik, hűntetendő cselekményt követ el.

A bíróság elfevette a védőügyvéd indítványát és Herr Ferenczet vallomására meghitteltette.

A tanu harminczegy éves és lechiben született. Vallomása egészen megegyezik a vádlevélben tett följelentéssel s a többi közt a következőket mondja:

— Amint Sivekinget az utcán megpillantottam, azonnal föltűnt nekem hosszú hajával és

mindjárt tudtam, hogy külföldi ember. Amikor őt fűtyólni hallottam, az a gondolatom támadt, hogy ezért elégtételt kell vennem s fölszólítottam őt, hogy ne fűtyöljön és vegye le a kalapját. A vádlott nem válaszolt szavamra. Azután azt mondtam neki, hogy vegye le a kalapját, mert különben panaszt fogok ellene tenni. Erre a külföldi sértő szavakkal illetett engem, amelyek közül csupán a „lump“ szóra emlékszem határozottan.

Az elnök: Látta-e ön Siveking kutyáját?

A tanu: Ó igen, láttam.

Az elnök: Hallotta-e ön, hogy Siveking a kutyájának fűtyölt?

A tanu: Nem a kutyájának, a vádlott folytonosan fűtyölt.

Siveking: Engedelmet kérek, Beethoven ötödik szimfóniájának első tételét fűtyöltem.

Az elnök: Még mi csoda észrevétele van a tanu előadására?

Siveking: Nincs semmi észrevételem, az igazat mondtam.

Egy szavazó bíró: Megmondta-e ön Sivekingnek, hogy az oltári szentséget viszi?

A tanu: Ezt nem mondtam meg neki, hisz láthatta.

A védőügyvéd: Meg kellene állapítani, vajjon a tanu viselkedése nem ellenkezik-e a pasztorális teológia szabályaival. Ezek a szabályok megkövetelik, hogy a pap olyankor, amikor az oltári szentséget viszi, imádkozzék s egyetlen szót se szóljon. Ön nem imádkozott, hanem az emberekre bűnöszködött s még Siveking hosszú haja is föltűnt önnek.

Az elnök: Kérem védő urat, ne vonja a tanut felelősségre, mert ő nem vádlott.

A tanu: Nem szórakozás kedvéért nézem meg az embereket, hanem azért, hogy megáldjam őket s amikor a vádlottat fűtyólni hallottam, azt gondoltam magamban, hogy ezzel Istennek nem tetsző dolgot művel.

A védőügyvéd: Ön föl volt izgalva, mert az utcán már előbb is akadtak emberek, akik nem köszöntöttek.

A tanu: Az ilyen emberek nem érdeklék meg, hogy velük törődjem.

Ezután még hat tanut hallgattak ki, akik valamenyten megerősítik az előbbi tanu vallomását.

A bíróság ezután ítélehozzatal végett visszavonult. Félóra múlva az elnök kihirdette az ítéletet, mely szerint a bíróság Sivekinget a két részből álló vádnak egyik pontjában bűnösnek találta és három napi fogságra ítélte, ellenben a másik pont, az illetlen viselkedés vádját alól fölmentette.

Az elnök az ítélet megokolásában azt mondta, hogy a vádat két részre kellett osztani. Az egyik az, hogy egyházi szolgálatban eljáró lelkeszt „lump“ szóval meggyalázott és ez az, ami miatt a bíróság könytelen volt a vádlottat elítélni. A másik vád pedig az, hogy az utcán illetlenül viselkedett, kutyájának fűtyölt és kalapját nem vette le, de ez alól a vád alól a bíróság fölmentette a vádlottat.

SPORT.

+ Timár jockeyja. Lederer Sándor lovag Timár-ját a legutóbbi dispoziciók szerint az Ausztria-díjban Gilchrist fogja lovagolni. Ha Timár a Szent László-díjat megüverné, akkor poenalitást kapván, a százezer koronás versenyben az istálló jockeyja, Peake fogja lovagolni.

+ Ugetőversenyek Budapesten. Holnap kezdődnek az őszi ügető- és távhajtási versenyek Budapesten. Az egyes versenyekre nagyszámu nevezések érkeztek, mely, hogy az urkocsisok egylete az eredményeivel meg lehet elégedve. Hátra van még a közönség pártolása, mely úgy látszik, lassankint az ügetőversenyeket is meg fogja szokni. A versenyintézőség a következőkből alakult:

Elnök: Andrássy Tivadár gróf. Igazgatóság: Andrássy Sándor gróf, Keglevich Gyula gróf és Kovách Sebastyén Endre. Bírák: Jankovich Elemér, Döry Ödön, Muslay Gyula, Posztóczky Iván, Széchenyi Imre gróf, Almássy Kálmán gróf, Semsey László, Festetich Pál gróf, Tisza Kálmán gróf, Szapáry György gróf, Dessewffy Miklós gróf, Andrássy Géza gróf, Dessewffy Alajos gróf, Döry Lajos, Bernierdör József, Karolyi László gróf, Pálffy Ödön gróf, Sztankovanszky János, Chernel György, Geist Gáspár, Sennyei Béla báró, Miklós Ödön, Széchenyi Aladár gróf, Odessalchy Géza hg., Baranyai Pál. Handicapper: Sennyei Géza báró. Indítók: Döry Jenő és Inkey Antal. Időmérő Kovách Sebastyén Endre.

A versenyek két órákor kezdődnek.

Őszi lóversenyek.

(Hetedik nap.)

Rose of Kildare könnyű győzelme a lovaregyieteti díjban volt a mai nap sportszenzácziója. Capt. George négy éves pejkancaája a lehető leggyorsabb iramban folyton vezetve győzött Áruló, Nickerl és Pavolin ellen. A nagy súly az erős pace-ben kétszeresen nyomta Árulát, Nickerl pedig nem bírta a nagy távolságot. Rose of Kildare-nak forma szerint nem volt esélye; mert Bécsben Stateman-t sem bírta megverni, mely a jubileum díjban Hebe, Kománasszony és Nickerl mögött volt.

Ma baleset is történt, melynek szerencsére komolyabb következményei nem voltak. Az utolsó futamban nagy ijedelmet okozott Grenadine (Hyams) és Successor (Adams) bukása. Az esés verseny közben történt, nagy szerencsétlenségtől lehetett tartani. A starttól kétszázötven méternyire Grenadine lovasa a közvetlen előtte galoppozó Bac-ot meg akarta kerülni, a többi versenyzőbe bele ütött. A karambol az erős iramban oly vélemens volt, hogy Grenadine és közvetlen utána Successor is felbukott.

A tribünökről nagyon veszedelmesnek látszott az a jelenet. A fölűkötött lovak lovas nélkül száguldottak a cél felé. Minden szem Adams-ot és Hyams-ot kereste. Az öreg Reeves a lovas nélkül beszáguldozott Successor-ra vetette magát, kilovagolt, megtudandó, mi történt a vejjével, Adams-al. A közönség a padokon és korlátokon keresztül ugrálva, tudult a pálya belsején a start felé. Az első megnyugtató az volt, hogy Adams Successoron bakatott befelé, Hyamsot azonban hordágyra kellett tenni. Véres homloka, sápadt arca, mozdulatlan teste olyan volt, mint a halotté.

A rendőrség is kellő számmal megjelent a k i v o n t k a r d d a l állta körül az élettelennek látszó jockey-t. A közönség körében nagy megbotrányozás: kellett Gersich rendőrfelügyelő exaltált modora. Annyira kiabált, ugázkodott és lázas módon csinálta a rendet, hogy hamarjában nem is lehetett tudni, hogy voltaképen ki szenvedett agyrázkódást. Hyams állapota, mint értesülünk, nem ad aggodalomra okot. Néhány nap múlva talán már újra lovagolhat.

A részletes eredmény a következő:

I. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Távolság 3200 méter.

1. Geist G. Grumbler 52 kilogramm, lovagolta Sharpa.
2. Gróf Degenfeld I. J a s m i n 57-5 kilogramm, lovagolta Barker.
3. Wahrmann R. Tripoteuse 57-5 kilogramm, lovagolta Adams.

Futottak még: Báró Springer G. Orchef 56 kilogramm lovagolta Hyams, Zangen J. Kadmea 58-5 kilogramm, lovagolta Gilchrist, Lovag Lederer Dalfy 57 kilogramm lovagolta Peake.

Bírói ítélet: Öt hosszszal igen könnyen nyerve, öt hosszszal harmadik.

Idő 3 percz 51 másodpercz.

Totálisaleur: 5 : 54. — 1 forintos helyen 5 : 43. 30 krajczáros helyen 5 : 40. — Helyrefogadások I. 25 : 107. II. 25 : 75.

A többi ló quotája győzelem esetén: 5 : 12 Tripoteuse, 5 : 24 J a s m i n, 5 : 28 Orchef, 5 : 33 Kadmea, 5 : 50 Dalfy.

Könyvfogadások: 2 Tripoteuse, 3 Orchef, 5 J a m i n és Kadmea, 3 Dalfy, 12 Grumbler.

Versenyérték: 1970 korona, 470 korona a másodíknak, 250 korona az egyleti pénztárnak.

A győztes 2600 koronáért visszavásároltatott. Barker jockey hanyag lovaglás miatt szigoruan megintatott.

II. Háromévesek gátverseny-ho díjaja. Díj 2000 korona. Távolság 2400 méter.

1. Br. Krieger L. D i v a t 54 kilogramm, lovagolta Heap.
2. Jankovich D. B e l l e H e l e n e 65-5 kilogramm, lovagolta Csompora.
3. Miklósfalvi ménes G a l l i t r a c 60 kilogramm, lovagolta Geoghegan.

Futott még: Virgoncz 61-5 kilogramm, lovagolta Shajbal.

Bírói ítélet: Öt hosszszal igen könnyen nyerve, két és fél hosszszal harmadik.

Totálisaleur: 5 : 16. — 1 forintos helyen 5 : 14. — 30 krajczáros helyen 5 : 15. — Helyrefogadások: I. 25 : 37. II. 25 : 37.

A többi ló quotája győzelem esetén: 5 : 13 Belle Helene és Gallitrac, 5 : 45 Virgoncz.

Könyvfogadások: 1 1/2 Gallitrac, 3 Divat, 4 Belle Helene, 5 Virgoncz.

Versenyérték: 2800 korona, 480 korona a másodíknak, 20 korona az egyleti pénztárnak.

III. Lovaregyleti-díj. Tiszteletdíj 2400 korona értékben és 16000 korona. Távolság 2800 méter.

1. Capt. George Rose of Kildare 55 kilogramm, lovagolta Smith.
2. Br. Königswarter H. Áru 6 59.5 kilogramm, lovagolta Adams.
3. Br. Üchtritz Zs. Nick 6 r 1 52.5 kilogramm, lovagolta Sharpe.

Futott még: Br. Springer G. Pavolin 54.4 kilogramm, lovagolta Hyams.

Bírói ítélet: Hét hosszal igen könnyen nyerve, öt hosszal harmadik.

Idő: 3 perc 16 másodperc.
Totalisateur: 5 : 23. — 1 forintos helyen 5 : 20.
80 krajczáros helyen 5 : 20. — Helyrefogadások: I. 25 : 41. II. 25 : 34.

A többi 16 quótája győzelem esetén: 5 : 10 Áru 6, 5 : 15 Nickerl, 5 : 44 Pavolin.

Könyvfogadások: 1 1/4 Áru 6, 1 1/4 Nickerl, 5 Rose of Kildare, 7 Pavolin.

Versenyérték: 18.400 korona, 1800 korona a másodíknak, 800 korona a harmadíknak, 2000 korona az egyleti pénztárnak.

IV. Kétévesek államdíja. Díj 7000 korona. Távolság 1000 méter.

1. Hg. Palfy M. Harriet 51.5 kilogramm, lovagolta Clominson.
2. Br. Rothschild N. Galerien 51.5 kilogramm, lovagolta Hyams.
3. Br. Podmaniczky G. Cassiopeia 54 kilogramm, lovagolta Peake.

Futottak még: Jankovich-Bésán Gy. Mari Agnes 54 kilogramm, lovagolta Adams. Gr. Andrassy T. Forgó 55.5 kilogramm, lovagolta Gilchrist. Gr. Festetics P. Rio 51.5 kilogramm, lovagolta Huxtable. Geist G. Gyémánt 55.5 kilogramm, lovagolta Sharpe.

Bírói ítélet: Egy hosszal biztosan nyerve, fél-hosszal harmadik.

Idő 1 perc 3 másodperc.
Totalisateur: 5 : 23. — 1 forintos helyen 5 : 23.
— 80 krajczáros helyen 5 : 22. — Helyrefogadások: I. 25 : 44. II. 25 : 40. III. 25 : 68.

A többi 16 quótája győzelem esetén: 5 : 17 Galerien, 5 : 22 Mari Agnes, 5 : 34 Forgó, 5 : 38 Rio, 5 : 66 Cassiopeia, 5 : 80 Gyémánt.

Könyvfogadások: 2 1/4 Galerien, 3 Mari Agnes, 5 Forgó és Harriet, 5 Rio, 12 Cassiopeia és Gyémánt.

Versenyérték: 7000 korona, 980 korona a másodíknak.

V. Kétévesek eladóversenye. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter.

1. Dreher A. Elfe 52 kilogramm, lovagolta Bulford S.
2. Br. Üchtritz Zs. Mini 55.5 kilogramm, lovagolta Sharpe.
3. Geist G. Rész 55.5 kilogramm, lovagolta Adams.

Futottak még: Szászbereki ménes Tulipán 52 kilogramm, lovagolta Peake. Mr. Lincoln Junius 50 kilogramm, lovagolta Travnicsek. Gr. Andrassy T. Szemle 55.5 kilogramm, lovagolta Gilchrist. Jankovich D. Czicza II. 45 kilogramm, lovagolta Lovász. Zangen I. Oculi 50 kilogramm, lovagolta Zangen.

Bírói ítélet: Ötvenyedik hosszal biztosan nyerve, egy hosszal harmadik.

Idő: 1 perc 4 másodperc.
Totalisateur: 5 : 53. — 1 forintos helyen 5 : 44.
— 80 krajczáros helyen 5 : 41. — Helyrefogadások: I. 25 : 76. II. 25 : 41.

A többi 16 quótája győzelem esetén: 5 : 12 Mini, 5 : 22 Rész, 5 : 27 Czicza II., 5 : 67 Tulipán, 5 : 75 Szemle, 5 : 98 Oculi, 5 : 102 Junius.

Könyvfogadások: 1 1/4 Mini, 4 1/2 Rész, 5 Czicza II., 10 Elfe és Oculi, 12 Junius, Szemle és Tulipán.

Versenyérték: 1970 korona, 1070 korona a másodíknak, 700 korona az egyleti pénztárnak.

A győztest megvette Mr. Newmarket 8400 koronáért.

VI. Kétéves nyeretlenek eladóversenye. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter.

1. Wahrmann R. Bac 56 kilogramm, lovagolta Barker H.
2. Geist G. Sarkantyú 47.5 kilogramm, lovagolta Wilton.
3. Mr. Silton A tempo 49 kilogramm, lovagolta Bulford S.

Futottak még: Krausz L. Frou-Frou 47.5 kilogramm, lovagolta Sands. Gr. Andrassy T. Becses 54.5 kilogramm, lovagolta Gilchrist. Gr. Eszterházy I. Eredmény 47.5 kilogramm, lovagolta Clominson. Gr. Festetics T. Duty 49.5 kilogramm, lovagolta Bulford. Báró Königswarter H. Grenadine 51.5 kg. lovagolta Hyams. Lov. Lederer S. Agra 47.5 kilogramm, lovagolta Slack. Hg. Taxis M. E. Fozslány 47.5 kilogramm, lovagolta Marsch. Gr. Wenckheim I. Successor 56 kilogramm, lovagolta Adams.

Bírói ítélet: Két hosszal könnyen nyerve, egy hosszal harmadik. Grenadine és Successor elbukott.

Idő 1 perc 4 1/2 másodperc.
Totalisateur: 5 : 34. — 1 forintos helyen 5 : 39.
— 80 krajczáros helyen 5 : 42. — Helyrefogadások: I. 25 : 111. II. 25 : 119.

A többi 16 quótája győzelem esetén: 5 : 28 Grenadine, 5 : 28 Eredmény, 5 : 27 Successor, 5 : 59

Duty, 5 : 45 Frou-Frou, 5 : 65 Becses, 5 : 76 Sarkantyú, 5 : 164 A tempo, 5 : 175 Fozslány, 5 : 186 Agra.

Könyvfogadások: 3 Grenadine, 4 Eredmény, 5 Bac, 6 Successor, 7 Duty, 8 Becses és Frou-Frou, 10 Fozslány, 12 Agra, 16 A tempo és Sarkantyú.

Versenyérték: 1970 korona, 890 korona a másodíknak.

A győztest megvette gr. Degenfeld L. 5000 koronáért.

A HIVATALOS LAPBÓL

Kinevezések. A pénzügyminiszter a balassa-gyarmati pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőszékhez Sulyok Elek levai azámellenőrt pénzügyi számvizsgálóvá, a német-újvári királyi adóhivatalhoz Leitner Imre kis-jenői adóhivatali ellenőrt adóhivatali pénztárnokká, Sepics Jakab királyi járásbírói segédet a zágrábi pénzügyigazgatósághoz királyi pénzügyi fogalmazóvá, a beszercei királyi adóhivatalhoz Balajti Mihály b-hunyadi adóhivatali gyakornokot adóhivatali tiszté, az új-arádi királyi adóhivatalhoz Kovács Sándor temesvári pénzügyi irodatisztet adóhivatali tiszté, Volf István császári és királyi hadnagyot a zilahai pénzügyigazgatósághoz állami végrehajtóvá ideiglenes minőségben, ifju Kovács Elek székesfehérvári lakost ideiglenes minőségű díjtalan magyar királyi pénzügyi számgyakornokká nevezte ki.

Magyar név. Strasser Sándor sárbogárdi illetőségű ugyanottani lakos Konkolira, Weinberger Malvin tanítóú putnoki lakos Vajdára, Vierti Sándor jelenleg Székesfehérvárt állomásozó magyar királyi 17. honvéd gyalogezredbeli őrmester Békásra, Klemm-Mayer Alfréd budapesti illetőségű ugyanottani lakos, valamint kiskoru fia Ervin Klemmre, kiskoru Stern Mór érsekújvári illetőségi budapesti lakos Szalkaira, Schwarcz Adolf hajmoki izr. tanító, valamint kiskoru leányai Jolán és Kornélia Székelyre, Weiss Albert németi illetőségű budapesti lakos Fejérre, Lövi Ede nagy-szöllősi illetőségi budapesti lakos Lászlóra, Och Károly maissi illetőségű nagykanizsai lakos Ormaira, Konratovics Antal budapesti magyar királyi államrendőrségi díjnos Radóra, Mühlhans Ábrahám Akiba és kiskoru Nánán kassai illetőségű ugyanottani lakosok Malmosra, Róth Riza valamint kiskoru Roth Róbert, József, Ferenc és Borbála győri illetőségű budapesti lakosok Rónára, Koch József budapesti illetőségű ugyanottani lakos Kalmárra, kiskoru Prager József váci illetőségű ugyanottani lakos Pásztorra, kiskoru Topán Péter szász-fenesi illetőségű ugyanottani lakos Kónyára, Kohn József Wolf nagytapolcsányi illetőségű ugyanottani lakos valamint kiskoru fia Miksa Kozmára, Weisz Béla németi illetőségű budapesti lakos Tordaira, Such József járásbírói irnok gyulai lakos, valamint kiskoru fia József Szántóra, Reiser Béla váci illetőségű ugyanottani lakos, valamint kiskoru gyermekei Jenő és Sándor Révészre, Goldstein József buenos-ayresi, jelenleg budapesti lakos Rónaira változtatták nevüket belügyminiszteri engedéllyel.

Pályázatok. Számvizsgálói állásra a seimeczbányai bányáigazgatóságnál, járásbírói állásra az antalfi járásbírósnál, aljegyzői állásra a kalocsai törvényszéknél, irnoki állásra a pozsonyi törvényszéknél, végrehajtói állásra a tatai járásbírósnál, végrehajtói állásra a szépi-szent-györgyi pénzügyigazgatóságnál, számtartói állásra a levai pénzügyigazgatóságnál lehet a folyamodványokat benyújtani.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági távirat.

New-York, október 6.

	okt. 6. cents	okt. 5. cents
Buza szeptemberre	—	—
" májusra	68 1/2	67 1/2
" decemberre	68 3/4	68
Tengeri decemberre	34 1/2	34 1/2

Chicago, október 6.

	okt. 6. cents	okt. 5. cents
Buza decemberre	62 1/2	62 1/2
Tengeri decemberre	29 1/2	29 1/2

Mezőgazdaság.

Ötven szövetkezet Nyitra megyében. A nyitra-megyei gazdasági egyesület a múlt vasárnap Gyimesen és Kolonban alakított hitelszövetkezetet. A nyitra-megyei szövetkezetek száma ezekkel ötvenre szaporodott s ennek folytán most már vármegyei központra is szükség van. A központi szövetkezet alapszabálytervezete már elkészült és az alakuló közgyűlést még október hóban megtartják.

Ipar- és kereskedelem.

A fővárosi sertésközvágóhid. A fővárosi tanács az épülő sertésközvágóhid belső berendezésének tanulmányozására bizottságot küldött ki Németországba, mely ma utazott el a fővárosból. A bizottságot vezeti Hermann Béla tanácsnok, tagjai: Krátky János és Kubinyi Emil főmérnökök, Marczinka János főállatorvos, Utry József és Preusz-

ner Ferenc igazgatók. Azonkívül részt vesznek e kiküldetésben a hentes-ipartestületi előljáróság által kijelölt 3 tag. Az utirány: Boroszló, Prága, Lipcse, Berlin, Hamburg, Kassel, Magdeburg, Köln, Frankfurt, Strassburg, Linz és Bécs.

Országos iparegyesület. A végrehajtó-bizottság tegnap Matlekovits Sándor elnöklése alatt ülést tartott, amelyen a következő fontosabb tárgyak kerültek napirendre. Fölmerült indítvány alapján elhatározta a bizottság, hogy bizonyos termelési források kutatására, vagy a hazai ipar támogatására és terjesztésére vonatkozó más speciális puhatolódzások iránti kérdésekre, ha ezek az egyesülethez áttétnek, mindenkor készséggel fog válaszolni. — A békés-csabai ipartestület átiratát az iparosok nyugdíjintézetének tervezett létesítése és egy másik beadványt ez intézet szervezése dolgában véleményes javaslattal végett kiadták a központi bizottságnak. — A szegedi kereskedelmi kongresszusra az egyesület képviselőiben kiküldetnek: Matlekovits Sándor elnök, Thák Endre al-elnök, Ráth Károly bizottsági tag és Gelléri Mór igazgató. — Az országos statisztikai hivatalnak az ipartestületek statisztikájára vonatkozó tervezetét véleményezés végett kiadták az ipartestületi szakosztálynak.

Országos kereskedelmi és iparcarnok. Ezen egyesület tegnap tartott választmányi ülésén rámutattak a folyton gyarapodó esetekre, melyekben a csalárd kereskedő hitelezői kijátszása czéljából üzletét eladja, áruaktárat elpocsékolja vagy czégét megváltoztatja, mely visszaélésekkel szemben sem a kereskedelmi, sem a büntetőtörvény a hitelezőt oltalomban nem részesíti. A felszólalók Pap Dávid, dr. Auer Róbert, Spitzer Ignác, Fürst Jakab, Löwenfeld Albert dr. és Schubert Lajos mindannyian kiemelték, hogy a jelenlegi állapotok orvoslása végett gyors intézkedésekre van szükség. A választmány a kérdést további megvitatás végett szűkebb bizottsághoz utasította. Ezután elhatározták, hogy a szegedi kongresszusra az egyesület magát képviselteti.

Kőbányai sertéspiaccz, okt. 6. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) — krajczárig. Közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) — krajczárig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 51—52 krajczárig. Közép (páronként 251—320) klgrig terjedő súlyban) 52—52 1/2 kr. Könnyű (páronként 250 klgrig terjedő súlyban; 52 1/2—53 1/2 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klgr. felüli súlyban 50—51 krajczárig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 50—50 1/2 krajczárig Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 47—50.—krajczárig. Sertéslétszám: 1898. okt. 4. napján volt készlet 46584 darab, okt. 5-én felhajtott — db, október 6-án elszállított 713 darab, október 6-ára maradt készletben 45871 darab. A bizott sertés üzletirányzata lanyha.

Budapesti konzum-sertésvásár, okt. 5. A ferencvárosi-petroleum raktárnál levő székecsfővárosi konzum-sertésvásárra 1898. okt. 6-án érkezett 404 drb. Készlet 296 darab, összes felhajtás 700 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 401 drb, elszállítatlan maradt 299 drb. Napi árak: 120—180 kilós 49—53 kr, 220—280 kilós 52—53 krajczár, 320—380 kilós 52—53 kr, öreg nehéz 46—47 krajczár, malacz 40—43 krajczár. A vásár hangulata lanyha volt.

Budapesti szurómarhavásár, október 6. (A budapesti közvágóhid és marhavásári igazgatóság jelentése.) Felhajtott 653 darab belföldi, 103 darab növendék élő borju, 18 darab belföldi. — A vásár hangulata lanyha volt. Jegyzett árak: Élő belföldi borju 32—44 forintig, kivételesen 46 frtig, növendék borju 13—24 frtig, öltött belföldi borju 66—70 forintig.

Budapesti gazdasági és tenyészmarhavásár, október 6. (A budapesti közvágóhid és marhavásári igazgatóság jelentése.) Felhajtott: 321 darab, ugymint: jármos ökör első minőségű 22 darab, közép 72 darab, fejős tehén: tarka 143 darab, bonyhádi 58 darab. Tenyészbika 1 darab. Jármos, hízó ökrökre, ugy fejős tehenekre nézve a kereslet élénkebb volt, mert ezekre is nagyobb vevők jelentek. Következő árak jegyzettek: Elsőrendű jármos ökör 350—360 frt páronként. Középmínőségű jármos ökör 300—335 frt páronként, alárendelt minőségű jármos ökör 260—290 frt páronként, bekötni való ökör 23—28 frt métermázsánként élőszályban. Fejőstehenekért és pedig: Tarka, heví származásu tehén 100—120 forintig, bonyhádi tehén 110—180 forintig darabonként.

Budapesti vágómarhavásár, október 6. (A budapesti közvágóhid- és marhavásári-igazgatóság jelentése.) Felhajtott 3905 darab nagy vágómarha, nevezetesen: 617 darab magyar és tarka ökör, 384 darab magyar és tarka tehén, 2181 darab szerbiai ökör, 445 darab szerbiai tehén, 143 darab bika és

135 darab bivaly. Minőség szerint 720 darab elsőrendű bízott, 2723 darab középminőségű és 462 darab alárendelt minőségű bízott ökor. Mind a mellett, hogy ma a vágómarhábani felhajtás 800 darabbal nagyobb, az irányzat jó és közepes minőségű árura nézve változatlan élénk és ezen minőségekre nézve a múlt heti árak voltak elérhetőek. Alárendelt áru 50 krral 100 kilogrammonként olcsóbban adatott el. Következésként árak jegyeztettek: bízott magyar és tarka ökor, jobb minőségű 31—33 forintig, kivételesen 34 forintig, bízott magyar és tarka ökor, középminőségű 26—30 forintig, alárendelt minőségű magyar és tarka ökor 23—28 forintig, jobb minőségű magyar és tarka tehén 20—30 forintig, magyar tehén középminőségű 20—30 forintig, szerbiai ökor, jobb minőségű 23—30 forintig, szerbiai ökor középminőségű 19—22 forintig, szerbiai bika 21—30 forintig, szerbiai bivaly 16—20 forintig. Métermázsánként elősúlyban.

Közlekedés.

Koránsebes-hátszegi vasut. A koránsebes-hátszegi helyi érdekű vasútra vonatkozó engedélyezési feltételek tárgyalását szeptember hó 80-án tartották meg a kereskedelmi miniszteriumban. A szóban levő helyi érdekű vasut a magyar királyi államvasutak temesvár-orsovai és piski-petrozsényi vonalait fogja egymással összekötni. A keréken 76 kilométer hosszú helyi érdekű vasut szabványos nyomtávolsággal tervezetik, még pedig részben adhaesiós, részben pedig az Abt-féle fogasrudas felépítmény alkalmazásával. A vasut tényleges építési és üzletberendezési költségeit a bizottság 3,800,000 forintban (vagyis kilométerenként 50,000 forintban) javasolta megállapítani. Az építési költségeknek ily magas összegben való megállapítását indokolja a pálya nehéz hegyi jellege, a 27 kilométer hosszban alkalmazandó elsőrangú és az önként 5000 méteres szakaszában fektetendő „Abt“-féle fogasrudu felépítményi anyagoknak magas beszerzési és szállítási költségei. A vasut az átszelt vidék gazdag erdősegeinek kihasználásán kívül a vaskőtermelést is előmozdítja, fogja és mint a magyar királyi államvasutakat alimentáló pálya, a Bisztra- és Sebes-völgyben fekvő 27 községet be fogja vonni a vasúti forgalomba. A vasut továbbá a petrozsényi szén és zsvölgyi bányákat is hozzáférhetőbbé fogja tenni az alvidék számára, és mintegy 1000 négyzetkilométernyi területet fog a modern gazdasági forgalom számára megnyitni.

Villamos üzem az államvasutakon. Már néhány hónap óta tanulmányok folynak a magyar királyi államvasutaknál a villamos üzemnek berendezése iránt az Arad és Temesvár közötti 58 kilométer hosszú vonalon, kapcsolathoz az ezen két városban már létező villamos üzemű közúti vasutakkal. Minthogy pedig a menetek nagyobb gyorsaságát és talán még nagyobb mértékben azok szaporítását — példának okáért fel- vagy lefelébb egyórai közlekedés mellett — a személyforgalomnak tetemes fellendülése várható — ezen kísérlet műszaki és pénzügyi eredményétől fog függni a villamos üzemnek más vonalakon való kiterjesztése, mindenesetre nagy érdeklődéssel tekinthetünk ezen ügy további fejlődése elé. Az arad-temesvári vonat pedig különösen azért alkalmas ilyen kísérletre, mert itt nem csak nagyobb és élénk kereskedelemmel bíró, egymáshoz közel fekvő város egymásközti forgalma jön tekintetbe, hanem a szóban levő vonal mentén nagyszámú vagyonos és népcs község is fekszik, melyeknek igen élénk összeköttetései vannak a szomszédos helységekkel és városokkal.

Sorsolás.

Magyar királyi osztálysorsjáték. Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő számokat húzták ki: 5000 koronát nyert: 17926. 2000 koronát nyertek: 88848 83800 85741 44385 56513 55857 59228 53573 53143 71236 74799 74923 72789 71806 73690 89911 85679. 1000 koronát nyertek: 2696 5512 9124 18616 14917 11718 26058 26530 27868 34429 39196 40858 48904 41708 41301 49287 45682 50681 54815 54254 67701 63398 67474 68881 60483 69282 63792 62027 65644 79447 88956 89888 85603 97352 94539 90224. 500 koronát nyertek: 9908 7655 3672 145 6376 418 16433 12222 15222 15424 12345 12810 18193 18427 14876 28646 21055 25221 29439 22678 33183 37856 32098 39519 44302 40952 40062 43107 48321 44313 50509 51296 58723 52343 54913 64066 67118 68506 67351 62096 69638 74090 72483 81690 97048 90521 96386 98792.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, október 6.

Mélyen elszomorodott szívvel tudatja a gazdasági borult contremine, hogy legkedvesebb, nagyon is „drága” gyermeke, a

SZEPTEMBERI BUZA

zsonge életének első évében, a Gíróval való boldogtalan frígye 24-ik napján, hosszabb ideig a Duna teljes vízhiányában szenvedvén, az utolsó kényszerfedezések átets felvételét után megszünt élni — örökre.

Isten áldása lebegjen az elhunyt emléke, valamint a contremineált márcziusi buza sorsa felett!

Legyen könnyű neki a föld, mint amilyen könnyű a mi pénztárunk!

Vége van a szeptemberi gabonának, nemcsak erre az évre, hanem — mindörökre.

Ki akarják irtni teljesen a határidőt a föld színéről vagy legalább is Magyarországból kívánják örökre száműzni ezt a veszedelmes terminust.

Jeleztük a minap, hogy jövő évi búzában már megnyitott a forgalom. Megvolt az ouverture, de hiába várták magát az előadást: nem akartak játszani sehogysem a közreműködőknek. E háton még egyetlen egy kötés sem fordult elő új gabonában és pedig azért nem, mert nem volt eladás akármily ár mellett sem. Nem találkozik mostanában oly spekuláns, aki a közelmúlt szomorú tapasztalatai után kötelezni merné magát arra, hogy a szeptemberi hónapban belül szállítani fog gabonát.

Mi már az ideai szeptemberi buza forgalmának megkezdésekor megirtuk, hogy megszünt az őszi terminus (szeptember-október), hogy csak egy hónapos határidő járja és figyelmeztettük az érdekelteket, hogy ez nagy különbség ám. Akkor azonban még úgy kalkuláltak a tőzsdén, hogy a júliusi-szeptemberi idő alatt a termelők millió és millió métermázsza gabonát dobnak a piacra, mert — konjunktúra ide, konjunktúra oda, bizony pénzre kell tenniük az árut. Nos hát, a producensek — tudjuk — nem igen siettek azzal a dobálással, legfeljebb kiakolbolítottak néhány kupeczet, akik „szájat érdekükben” magyaráztatták, hogy a 7—8 forintos buzaárak tarthatatlanok.

Egyszóval a gazdák nagyon megbízhatatlan tényezőnek bizonyultak. Az ő szeszélyeskedésőtől nem akarja többé függővé tenni operációinak sikerét az üzletkedés és ezen az alapon ugyan nem egyhamar ereszkednek többé spekulációba. Csak adják el ők maguk termékeiket szeptemberre — mondják — a börze egyes köreinek testén e határidő az idén nagyon mély sebet ütött, amelynek teljes behegedését tudj Isten mikor élék meg. Formálisan kimondották tehát a „börze-átkot” a szeptemberi határidőre.

Jó, de hát valamivel mégis csak kell foglalozni, sopánkodik a spekuláció. Megvan! Térjünk vissza a régi, jó időkhöz, amikor még az őszi terminusok voltak divatban; de mivel a két hónapos határidők a tőzsdeszokások által perhorreszkálva, mondjuk ki kötelezőleg, hogy új gabonában csak „őszi szuszokat kötünk és hogy az usanceoknak is megfeleljünk, hogy a kecske is jóllakjék és a káposzta is megmaradjon, jövőre a kötegyeket csak „őszi” vagy direkt októberre állítjuk ki, de a szeptemberi szót, azt senki fia ki ne ejtse többé a száján e szentelt csarnokokban.

Tényleg ma köröztek egy ívet a gabonatózsdén, amelynek aláírói kötelezték magukat arra, hogy ezentúl csak őszi, illetőleg októberi szállítási ügyleteket kötnek, egyúttal kimondották az anathemát a márcziusi határidőre is, az áprilisi terminussal helyettesítve azt.

Az ívet a délután folyamán számos előkelő czég látta el manuipropriájával, bizonyították annak, hogy épen az üzleti aristokrácia viselte a rosszul sikerült baisse-hadjárat busz költségét.

Vagyunk azonban a tőzsdén is annyira demokráta, hogy az „alsóbb néprétegek” szava nyom

annvit a latban, mint a nagymoguloké. A pörül járt spekuláció tehát hiába üzent hadat a szeptemberi határidőknek, hiába önti ki tehetetlen mérgét az egy hónapos terminusokon, azok változatlanul fenn fognak maradni, úgy amint a tőzsde akkét azokat kontemplálta és amint a börze vezetősége jól megfontolva életbeléptette.

Meg fog indulni a szeptemberi határidőkben az egészséges, a legalis üzlet, mihelyt itt lesz az ideje. A tőzsde nagy többsége semminemű spekulációs érdekesport kedvéért nem fogja azt az ömegecsenkitést elkövetni, hogy meggyűlöljön szabad rendelkezési és elhatározási jogot.

Végre is a határidőüzlet nem a nagy spekulációt van hivatva szolgálni. A szállítási üzlet első sorban a termelők és a fogyasztók akcióját, a kínálat és kereslet alakulását, akarja természetesen mederbe terelni. Ha a producens biztosítani óhajta magának majd a felszínre kerülő árakat, jövőre is esetleg szeptemberi szállítással fog eljárni, mert neki nem kell attól félni, hogy beszárad a Duna. Az üzletkedés legfeljebb többé nem a szerb búzát fogja bázisul venni tranzackcióhoz, hanem a magyar terméket és ez az irányzatra csak előnyvel lehet.

Maradjunk tehát szépen az egyhónapos terminusnál, úgy amint az majdnem az egész világon divik és az a spekuláns, aki attól tart, hogy szeptemberig fel nem jönnek az aldunai flották, vagy hogy márcziusban még jég zajlik a Dunán, az egyszerűen megfelelően redukálja majd bianco eladásait, ami — mondjuk — az áralakulásra csak kedvező hatással lesz. Amint — normális körülmények között — az egyhónapos határidő egyáltalában korlátozza a mértékpélküli áruinálalatot és gátat vet ennél fogva az árlekaszabolásnak is és ez agrikultúr országban elvégre nem olyan rendkívüli szerencsétlenség.

A lángeszű reformerek tehát csak tegyék ismét észre tervezetüket és aláírási íveiket. Rosszul áll a kereskedőknek, akiknek már elvből a szabad forgalom barátjainak kellene lenniök, ha reakcióskodnak és maguk szabnak határt ténykedésüknek.

A mai készáru forgalomban rendkívül szilárd volt az irányzat. Buza, rozs, árpa, zab és tengeri egyaránt 10 krajczárral emelkedett áraban.

Buzából elkelte vagy 55.000 métermázsza, persze tekintettel a gyér hozatalokra, a forgalom tárgyának egy részét a helybeli raktárak szolgáltatták és jellemző, hogy a hausse-konzorcium az átvett buzákból több ezer métermázsán 9 forint 85 krajczáros áron adott tul, tehát egyelőre nem értékesíti készletét forintos árvesztéssel, amint azt megjósolták. Lesz még azokrara a buzátelekre jó vevő. Majd licitálnak a malmok még a most annyira fumigált beraktározott szerb buzára is!

A határidőpiacra zárul az októberi buza 9 forint 22 krajczáron, a márcziusi 9 forint 07 krajczáron, a rozs 7 forint 63 krajczáron, a tengeri 4 forint 60 krajczáron. A haussemozgalom tehát ma nem csinált további előmenetelt, ami természetes is. Ellenkezőleg azt csodáljuk, hogy nagyobb reakció nem állt meg be, mert hiszen mindig akadnak egyes spekulánsok, akik nyereségüket biztosítják, találkoznak azonban mindig újabb és újabb vevők is.

Felmondás természetesen ma sem volt. Bécsben 1500 métermázsza búzát és 6000 métermázsza zabot jelentettek be szállításra.

A külföldi piacok közül New-Yorkban egy centtel, Londonban egy fél pennyvel, Liverpoolban fél pennyvel, Párisban 15 centimesmal emelkedtek a buzáárak.

Előfordult készáru-eladások.

Buza. Tiszavidéki: 1000 mm. 80 k. 9.97 $\frac{1}{2}$ frton, 400 mm. 80 k. 10 frton, 300 mm. 80 k. 9.90 frton, 450 mm. 79 k. 9.90 frton, 200 mm. 80 k. 9.55 frton, 900 mm. 79.5 k. 9.90 frton, 200 mm. 79 k. 9.90 forinton, 300 mm. 79 k. 9.80 frton, 200 mm. 79.5 k. 9.80 frton, 300 mm. 78.5 k. 9.90 frton, 1200 mm. 76.4 k. 9.55 frton, 400 mm. 80 k. 9.77 $\frac{1}{2}$ frton, 200 mm. 79.5 k. 9.77 $\frac{1}{2}$ frton.

Völgyi vasut 262.—, Dunagőzhajózási részvény 456.—, Alpesi bányarészvény 178.40, Dohányrészvény 130.—, 20 frankos 9.53, Császári kir. vert arany 5.70, Londoni váltóár 120.15, Német bankváltó 58.85, Tramway 509.50. Az irányzat tartozkodó.

Bécs, október 6. A déli tőzsde zárata után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 353.—, Magyar hitelrészvény 380.50, Anglo-bank 155.25, Bankver. 261.50, Union-bank 292.25, Länderbank 222.25, Osztr-magyar államvasut 351.—, Déli vasut 72.75, Elbövölgyi vasut 262.50, Északnyugoti vasut 249.50, Török dohányrészvény 130.—, Rimamurányi 253.50, Alpesi bánya 179.30, Májusi járadék 101.35, Magyar koronajáradék 98.15, Töröksorsjegy 58.25, Német márka azonnali szállit. 58.90 forinton.

Frankfurt, október 6. (Zárlat.) 4-2%-os papír-járadék 85.75, 4%-os osztrák aranyjáradék 102.45, 4%-os magyar aranyjáradék 101.75, magyar koronajáradék 98.55, osztrák hitelintézeti részvény 299.25, osztrák-magyar bank 766.50, osztrák-magyar államvasut 297.12, déli vasut 65.13, bécsi váltóár 169.72, londoni váltóár 204.—, Párisi váltóár 806.75, bécsi Bankverein 221.25, Union-bank részvény 249.50, villamos részvény 174.—, alpesi bányarészvény 151.—, 3% magyar arany-kölcsön 88.—, 4-2% ezüst-járadék 85.30. Az irányzat azilárd.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. országos meteorológiai intézet távirati jelentése 1898. október 6-án reggel 7 órakor

Table with columns for stations (Állomások), atmospheric conditions (Légnyomás, A hőmérséklet, A páratartalom), and wind directions (Szélirány). Lists various cities like Árvavár, Bécs, Sopron, etc.

A légnyomás általában süllyedt, különösen keleti Európában. Azáltal a Közép-Európa fölötti maximum gyengült és a keleti depresszió kivül még egy atlanti depresszió is a környezeti mátkoznak.

Közép-Európában az idő borús vagy ködös, de mindamellett száraz. Keveset jelentenek Olaszországból, a francia és az angol partvidékről. Hazánkban enyhe és száraz idő uralkodik. A reggeli ködkepződés a nyugati megyékben lépett föl sürűbben. Nagyobbodó felhőzettel enyhe idő várható, semmi vagy csak jelentéktelen csapadékkal.

VIZÁLLÁS.

— Október 5-én. —

Table with columns for location (Folyó), water level (Vízszint), and measurement (Vízállás). Lists rivers like Tisza, Danubius, etc.

Levegő hőmérséklete: * = Jelenleg; + = Újlelt; - = 0 alatti; < = áradt; > = apadt; ? = közbély. Megjegyzések: Az országban csak Sopronban eseltek 1 mm. csapadékot. A Duna árullama mindinkább veszt jelentőségéből: Gomdonál már apadás állott be. A vizállások alacsonyok. A Tisza felső szakaszán általában apad, Tisza-Fürednél lefelé lassan árad a vizállások alacsonyok. A Dráva egész hosszában apad, vizállási alacsonyok. A Sáva csak alsó szakaszán árad, vizállási alacsonyok.

CSALÁDI KRÓNIKA.

Orosz regény.

(3)

Írta: DANILEVSKI GERGELY.

Es ugy is lön, ahogy mondta. Ezen a helyen épített magának házat még azon a nyáron. S amint az üldözött madár megszökik a veszedelmes helyről s más rejtekben épít fészket, amit hi, gyermekeim, észre sem vesztek, ugy hozta Danilo ebbe az öserdőbe a feleségét és a gyermekeit. s az erdő sűrűjében, a tó partján, két kiálló szikla között csinálta meg a kunyhót.

— A Donra, a Donra, a szabad földre! Ezt kiáltotta társainak Danilo, s az üldözött kozákok seregét követték őt. A települők kivágták az erdőnek egy részét, a fák gyökereit kihúzták s a földet alkalmassá egyengették. A nádak közt nemokára csónakok himbálóztak. Az erdőben kakaskukorékolás hallatszott s a kaptárokból zümmögtek a méhek, a fák üregeiben fogott vad és pusztai méhek.

Nehéz küzdelmeken kellett átesniük az első települőknek. Az asszonyok rongyokba voltak burkolva, a gyereket meg folyton rémitgette a vad s a szürke gyík, meg az aranyosfejű kigyó. Óregék és gyermekek arcuk verejtékével keresték kenyerüket. Éjszaka nem mertek világitani. Óreik ugy kuksoltak a fák tetején, mint a mókusok. A gabonát mindjárt a kunyhó mellé kellett vetni s a vetéssel együtt gyakran a kunyhó is elpusztult. Ilyenkor éheztek és hónapokon át nem ettek egyebet mint kétszersültet. Azonban jött a tavasz s az erdő teljes pompájában zöldelt. És Danilo ujra megszólalt:

— A Donhoz, testvérek, a Donhoz!

Es elcsalogatta a társait. Az első udvar körül gombamódra nőttek ki a földből a kunyhók. A telepek Danilo választották meg főnököknek.

Évek jöttek és mentek évek. Az erdei falu kunyhóiból és udvarházaiból nagy község született, körül sánczokkal és lövészerszámokkal, közepén malommal és egy kis fatemplommal, mely olyan kicsiny volt, hogy a hívek nagy része csak az udvaron, a fák alatt hallgathatta a misét.

A megerősített község közelében aztán egy majorságot alapított Danilo: megalapította a mi Prisibünket.

Már azután csak egy dolog nyomta a szívét, kedveseim. Sehogysem sikerült neki nagyhirű bajtársát, kedves barátját és nagybátyját, a kozák Czuk Ivánt a Dnyepri tulsó felerőli idehódítani. Először ugyan az a hír terjedt el, hogy Czuk a lengyelekkel vívott harcokban elesett, majd meg, hogy ép ellenkezőleg, még söt szállítani is látták. Azután semmit sem hallottak róla. A Danilo uralma alatt élő kozákok pedig időközben buzgón építettek és művelték földjeiket. És gazdagok voltak gabnában, fegyverekben és mindennemű földi jószágokban.

De sem a sánczok, sem az árkok, sem az ágyuk nem segítettek rajtuk. A pogány tatárok, gyermekeim, előrenyomultak a Donig. Sáskamódra lepték el az országot, azt sem tudta senki, hogy honnét jöttek. Ép Szent-György napján történt: a tatárok elárasztották volt az egész vidéket és éjnek éjszakáján szörnyű üvöltéssel és dobveréssel jöttek át a Donon. Aki eléjük került, menthetlenül el volt veszve. Az egész község népe megrémült. Danilo Danilovic ép akkorában küldte el a feleségét és a gyermekeit a chorozevi kolostorba bucsura, miattuk hát nem volt oka aggodni. Annál több gondot okozott neki a község pénztára, mely az ő házának tornácán volt elásva egy hordócskában.

Először is tehát fegyverbe szölitotta katonáit. Aztán bezáratta a kaput és őseget állított oda. Az ágyukat lövésre kész állapotba tette és egyelőre átadta a parancsnokságot egyik bizalmasának. Este, alig hogy lealdozott a nap, vállaira vette a pénzes hordót és titokban kivitte a nádasba, egy forráshoz, a méhes közelébe. Alig eresztette le a hordót a vízbe, máris egy ismeretlen alakot pillantott meg közelében, a bozótban. Majd megdermedt a rémüléttől.

— Láttad, hogy mit csináltam? kérdezte az ismerlent.

— Láttam, felelte az. — Nos, ha én elesnék és te életben maradnál, mondd el a községnek, hogy ide-rejtettem a pénzt.

Igy szólt Danilo és elment. Később maga is csodálkozott aztán, hogy ily könnyelműen elárulta egy ismeretlennek a rejtekhelyet.

A tatárok azután szétrombolták a sánczokat, leégették az udvarházak felét, szétzedték a főnök udvarán álló, hársfából épült kis templomot, elhajították a nyájukat s a főnököt majd hogy halálra nem kirozták, mert nem akarta elárulni, hogy hol van elrejtve a község pénze.

Kötéllel a nyakan huzozták aztán Danilót fogságba a Krimbe, onnét a Kubán mellé. Csak négy esztendő múltán sikerült neki, börtönét aláásva, urának paripáján megszökni. Övei körébe érve, először is ahhoz a forráshoz ment, amelynél a pénz elrejtette. A horád ellúnt. A tatárjárás megtizedelte a község lakosságát és sokáig nem tudták a nagy veszteséget kiheverni.

Igy mult el még két esztendő. Egy szép napon, kedveseim, egy sziklaparkányon állott Danilo, az elpusztított sánczok közelében s a kozák-erzednek akkor megérkezett irnokával beszélgetett.

— Látja, kegyelmed, milyen hosszú kocsisor vonul át a falunkon.

Valóban, a fasorok közt nagy kocsikaraván húzódott végig a sáncz-árkok mentén. Az idők megváltoztak már, a tatároknak ugyszólzan nyomuk is eltűnt, s a környék újból kezdett benépesülni.

Mikor a karaván a hegy közelébe ért, az első kocsiból kiugrott egy dalás termetű férfi, és odalépett Danilohoz és a kozák irnokhoz, így szólt:

— Hol található Danilo, a szotnikot, aki ezt a helységet alapította s aztán sokáig a muzulmánok fogságában volt?

A kapott válaszra szinte hitetlenül rázta meg a fejét, aztán ezt mondta:

— Hogy megöszültél, barátom! Mennyire megöregedtél! Amint látom, te sem ismer meg engem. En pedig Czuk vagyok, a te híres bajtársad és nagybátyád! A Don torkolatának mentén jöttünk ide. Híred messzire elszállott, s én azért jöttem ide, hogy rád támaszkodjam. Rég kifáradtam már a sok küzdestől! Ha testvéreid befogadnak, ide költözöm gyermekeimmel. Elmondom azt is, hogy ki kutatta föl a pénztárt és ki vette ki titokban a forrásból. Egy czarboriszóvi szökevény tűzér volt a rabló, de legalább nem élvezhette a zsákmányt. Meghalt még azon a napon himlőben, miután a pópának mindent meggyónt. Mikor ezt meghallottam, elküldtem a hordóért, de nem ártak oda. Most a felsőbbség kezében van.

Danilo földig meghajolt nagybátyja előtt. Nyomban összejöttek a kozákok is és komoly tanácskozást tartottak. Danilo megírta a dolgot a czárnak és a vojevodának. A karaván pedig fölütötte sátrát a majorság melletti nagy legelőn és nagy volt a dárúd meg az eszem-izsom néhány napig. A jövevényeket igen fényesen vendégelte meg a község. Hazahozták a pénztárt is, és őszszel, gyermekeim, csakugyan odaköltözött Czuk a gyermekeivel és a falujabliekkel. A község több mint száz lánct földet adott neki megművelésre és legelőnek, azonkívül pedig lakóházaiknak is nagy helyet jelölt ki. Minden udvar el volt különítve a másiktól. Egy-egy vastag, terebélyes tölgyfa jelezte a meggyét. A jövevények uj utcázt építettek maguknak, amelyet Danilo az ujjabb bevándorlás emlékére Czuk utcájának nevezett el.

Igy mult el ismét hosszú idő. Danilo szabad óráiban sokat gondolkodott azon, hogy mi történhetett Eustachchal, a fiával, akit Péter czár tatár rabságának idejében Pitverben (Pétersvári népies neve) magához vett s akit tudós preczeptorokkal uri módban és tudományokban neveltetett.

(Folytatás kövözik.)

Cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság. Üzletigazgatóság Budapestben.

8452—P. szám.

Pályázat.

A cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság-magyar vonalainak üzletigazgatósága az 1899, 1900. és 1901. években vonalain szükségelt és alább megnevezett talpfamennyiségek szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet és pedig:

Az anyag megnevezése	Mennyiség	1899, 1900, 1901.			Összesen
		é v b e n			
2.40 méter hosszú, 15 cm. széles felső és 26 cm. széles alsó lappal és 16 cm. vastag szabványos kereszt-tölgytalpa	darab	40.000	60.000	60.000	160.000
2.70 méter hosszú, 15 cm. széles felső és 26 cm. széles alsó lappal és 16 cm. vastag szabványos kereszt-tölgytalpa	darab	70.000	50.000	50.000	170.000
2.20 méter hosszú, 15 cm. széles felső és 20 cm. széles alsó lappal és 14 cm. vastag helyi-érdokü kereszt-tölgytalpa	darab	14.000	20.000	20.000	54.000
Különféle méretű tölgytalpa kikötők részére	talpa	—	850.0	600.0	850.0

Az egész vagy rész mennyiség szállítására pályázni szándékozók 100 filléres okmánybéllyel ellátott és lepecsételt ajánlataikat legkésőbb 1898. évi október hó 25-ének déli 12 órájáig a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalainak üzletigazgatóságához Budapestben I. kerület, Mészáros-utca 17. szám (igazgatósági épület földszintén levő iktató hivatalának) küldjék be, megjegyezvén, hogy az ezen idő után érkező ajánlatok tekintetbe vétetni nem fognak.

A szállításra vonatkozó szállítási és különleges feltételek fenti igazgatóság pályafentartási osztályánál (igazgatósági épület II. emeletén.) vonalain levő összes mérnök-osztályánál, valamint az országos iparegyesület elnökségénél, a kereskedelmi muzeum igazgatóságánál és a kereskedelmi és iparkamara elnökségénél Budapestben ingyen kaphatók.

Budapestben, 1898. évi szeptember hó 25-én.

Az üzletigazgatóság.

Nekünk bemutatott számtalan megbízható hiteltel hősöknetirat folytán ezen negyedszázad óta fennálló rendelő-intézete legmegelőgöbben ajánlható.

TITKOS BETEGSÉGEKET,

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóhatáit, az elgyengült férfierőt, magömlést, a hújakór utókövetkezményeit, nőknél terhényfolyást, bármennyire is álltak is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és hárbotegségeket gyógyít új gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alapsosan.

Dr. GARAI ANTAL

orvos, sebész, szemész- és szülészudor v. cs. kir. oszt.-főorvos Budapest, Bélyáros, IV. ker., Kigyó-utca 1. szám. II. emelet. Bejárát a lépcsőnél.

Rendel naponta délelőtt 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 órától 8 óráig. Díjazott levelekre legnyugabb figyelemmel választanak és gyógyszeréről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem. Ugyanott megjelent és a szovónél: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető.

NÉPSZERŰ UTMTATÓ.

Már a 12-ik kiadásban megjelent a nemzeti betegségek és ezek ószserű gyógykezeléséhez czimú könyv, volt ára 2 frt 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt bekiüldés mellett bérmentve, vagy 90 kr utánvét mellett. A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. II. A nemi élet ábrólése. III. Az önfertőztetés és az éjjeli magömlések IV. Hugycsőkatarr (trippér) és hugycsőszűkületok V. A hújakór (siphilis). VI. A terhényfolyás. VII. Elgyengült férfierő. VIII. Női magtalanság. X. Az ivarszervek megbetegedéseinek főtünyezője a prostitúció.

Cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság.

4389 T. sz.

Közvetlen hálókocsik forgalomba helyezése.

F. évi október hó folyamán egy később ki-hirdetendő naptól kezdve Budapest d. v.-ról Pragerhof-Marburg-Franzensfeste-Bozen-Griesen át Merán-ba és onnét fordított irányban Budapest d. v.-ra (a 201—1—402—4, illetőleg a 3—401—2—202 sz. gyorsvonatoknál) oly közvetlen kocsik fognak forgalomba helyezettetni, melyek egy egy I. és II. osztályú közvetlen kocsi z-kaszon kívül még két I. oszt. háló-helyet birnak.

Ezen közvetlen kocsik egyelőre csak az 1898—1899-iki téli évad alatt közlekednek.

Az I. osztályú háló-helyek használatáért a gyorsvonatra érvényes I. osztályú menetjegyeken felül a következő díjak lesznek fizetendőek és pedig:

Budapest d. v. Pragerhof vonal 11 korona
Budapest d. v. Villach 11
Budapest d. v. Bozen-Gries illetve Merán vonal 15
béllyeg és magyar szállítási adót bezárólag.

Budapestben, 1898 szeptember 30-án.

Az üzletigazgatóság.

Jókai Mór

összes művei nemzeti kiadása

100 KÖTET

Diszes kötésben 250 frt

90 kötet már megjelent

Ez év folyamán a nagy munka teljesen elkészül

Beszerezhető csekély havi részletfizetésre is, áremelés nélkül

Az eddig megjelent 9 sorozat, illetve 90 kötet összesen 1787¹/₄ nyomtatott ívet tesz ki a következő tartalommal:

- Erdély aranykora.
- 2/3. Törökvilág Magyarországon I/II.
- 4/5. Egy magyar nábob I/II.
- 6. Kárpáthy Zoltán.
- 7. A jancsárok végnapjai. — Fehér rózsza.
- 8. Hétköznapiok.
- 9. A régi jó táblabírák.
- 10. Csataképek a magyar szabadságharczából.
- 11/18 Dekameron I/III.
- 14. Árnyképek.
- 15. Szegény gazdagok.
- 16. Népvilág.
- 17. Politikai divatok.
- 18. Szomorú napok.
- 19. Véres könyv.
- 20. Délvirágok. — Oceánia.
- 21. Hangok a vihar után.
- 22. Vadon virágai.
- 23. Erdélyi képek.
- 24. Új földesur.
- 25. Milyenek a nők. — Milyenek a férfiak.
- 26/27. Egy az Isten. I/II.
- 28. Mire megváltunk.
- 29/30. A köztív ember fia I/II.
- 31. Az elátkozott család.
- 32/33. Névtelen vár. I/II.
- 34. Felfordult világ. — Észak honából. —
- A debreczeni lunatikus
- 35. Szécsend alatt. — Az életből elvesve.
- 36. A magyar elődökből. Egy asszonyi hajszál.
- 37. Novellák.
- 38/40. Szinnévek. I/III.
- 41. Szerelom bolondjai.
- 42. Fekete gyémántok.
- 43/44. Eppour si muova. És mégis mozog a föld. I/II.
- 45—46. Az arany ember. I/II.
- 47/48. Knyém, tied, óvá. I/II.
- 49. Virradóra.
- 50. Föld felett és víz alatt.
- 51. Rab Ráby.
- 52/53. A jövő század regénye. I/II.
- 54/55. Az élet komédiásai. I/II.
- 56. A Damokosok.
- 57. Szép Mihály.
- 58. Targallyak.
- 59. Egész az északi pólusig. Ki a szívét a honlokán hordja.
- 60. Bálványos vár.
- 61. Megtörtént regék.
- 62/63. A kik kétszer halnak meg. I/II.
- 64. Görögüz.
- 65. Egy hirhedett kalandor.
- 66. Szabadság a hó alatt.
- 67/68. Szeretve mind a vérpadig I/II.
- 69. Még egy csokrot.
- 70. Egy játékos, a ki nyer.
- 71/72. A löcsai fehér asszony I/II.
- 73. A három márványfej.
- 74/75. A kiskirályok. I/II.
- 76. A tengerszemű hölgy.
- 77/78. A lélekidomár I/II.
- 79. A gazdag szegények.
- 80. Rákóczy fia.
- 81/82. Fráter György I/II.
- 83. Péter Péter. — Asszonyt kísér.
- 84. A cigánybáró. — Minden poklokon keresztül.
- 85. Ninesen ördög. — A Magláy-család. — A ki holta után áll boszut
- 86. A fekete vér. — Lenczi fráter.
- 87. A két Trenk, Trenk Frigyes.
- 88. Sárga rózsza. — A Krao. — A háromkirályok csillaga.
- 89. Magneta. — Tégy jót.
- 90. De két megváltalmi.

A munkát megrendelni kívánó tisztelt olvasóink sziveskedjenek az alábbi rendelőlapot levágni és kitöltve lapunk kiadóhivatalához beküldeni.

A Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapestben előfizetési felhívást bocsát ki a JÓKAI MÓR ÖSSZES MŰVEI NEMZETI KIADÁSA

czimú műre, mely 100 kötetben, 2000 íven, erős papíron, szép nyomással, nyolczadrét alakban, kötetenként átlag 20 ívvel rendkívül díszes vászonkötésben jelenik meg.

Előfizetést feltételek: Jókai Mór összes műveinek nemzeti kiadásából eddig 90 kötet jelent meg.

— Az egész mű ára díszes vászonkötésben 250 frt. —

3 részlet havi részletfizetés mellett szállítatik az első 10 kötet	7 részlet havi részletfizetés mellett szállítatik az első 60 kötet
3	7
4	8
5	9
6	10
7	11
8	12
9	13
10	14
11	15
12	16
13	17
14	18
15	19
16	20
17	21
18	22
19	23
20	24
21	25
22	26
23	27
24	28
25	29
26	30
27	31
28	32
29	33
30	34
31	35
32	36
33	37
34	38
35	39
36	40
37	41
38	42
39	43
40	44
41	45
42	46
43	47
44	48
45	49
46	50
47	51
48	52
49	53
50	54
51	55
52	56
53	57
54	58
55	59
56	60
57	61
58	62
59	63
60	64
61	65
62	66
63	67
64	68
65	69
66	70
67	71
68	72
69	73
70	74
71	75
72	76
73	77
74	78
75	79
76	80
77	81
78	82
79	83
80	84
81	85
82	86
83	87
84	88
85	89
86	90
87	91
88	92
89	93
90	94
91	95
92	96
93	97
94	98
95	99
96	100

A további kötetek a teljesített részletfizetések arányához képest, illetve 10—10 részlet befizetése után egy újabb 10 kötetből álló sorozat.

A részletek a szállítástól kezdődéig minden hó 1-én a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság pénztáránál Budapestben fizetendőek mindaddig, míg a mű teljes vételére kifizénylővé nincs. A részletek be nem tartása esetén a folytatódó kötetek a részletek pótlására visszatartandók; a lejárt és le nem fizetett részletek a Társaságnak jogában áll a portóköltség hozzászámítása mellett postai megbízással beszedni. A részletek be nem tartása esetén a részletek kiadására kedvezmény megadatik és az egész mű vételére esedékesse válik. A gyűjteménynek a befizetett részletek által még nem fedezett része a részvénytársaság tulajdona marad. A fenti előfizetési feltételeket tudomásul veszem és ezek alapján megrendelem a fentbevezetett munkát 250 frtnyi vételárért, a teljes mű átvételének kötelezettségére mellett, évenként havi _____ frtos részletben a rendelés keltezési kezdődőnap, Budapestben, a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaságánál és három az első _____ kötet megrendelését.

Lakhely és kelet: _____
Név és állás: _____
Tovább olvas-
hatlan alulról.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Ha a hirdető címzett is közli a hirdetésben, vagy a választ az apróhirdetést postautalványon beküldeni, s a szöveget

Kiadóhivatal:

VIII. kerület, József-körút 65. szám.

Előre fizetendő készpénzben, levélbélyegekben vagy postautalványon.

Krajczár kincstári bélyegilleték is üzetendő. — Célközértelem is lehet a szöveget s a levélbélyegket beküldeni. Minden

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK ORSZÁGOS HIRLAP

észére felvételnek kiadóhivatalunkon kívüli (VIII. ker. József-körút 65.) a következő üzletekben:

- I. ker., Járnok-utca 22. **szv. Balasovits György** nagyfőnöke.
- II. „ Fő-utca 7. sz. alatt **Eisenbach Vilmos** fűszerkereskedése.
- IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. **Szántó Már**, dohányfőnöke.
- IV. „ Garisch-bazár **Déval József**, dohányfőnöke.
- IV. „ Petőfi-tér 3. szám **Nemetsek A. J.** dohányfőnöke és újságírása.
- V. „ Nagykorona-utca 20. sz. **Löwinger Gyula**, fűszerkereskedése.
- V. „ Dorottya-utca 13. sz. **Well Vilmos**, dohányfőnöke.
- V. „ Váci-körút 6. szám **Moreno Janka**, dohányfőnöke.
- V. „ Cipót-körút 22. szám **Wollák Zeigmund**, dohányfőnöke.
- VI. „ Jerezs-körút 54. szám **Breuer János**, dohányfőnöke.
- VI. „ Andrássy-ut 48. szám **Rohozsny Ilona**, dohányfőnöke.
- VII. „ Erzsébet-körút 50. szám **Seisler Béza**, dohányfőnöke.
- VII. „ Erzsébet-körút 7. szám **Fraud J.** dohányfőnöke.
- VIII. ker., a Nemzeti színház bérh. **Sopronyi V.** dohányfőnöke.

„Poste-restante“ hirdetések bélyegilletékesek.

Apró hirdetések 20 krajczáron alól nem közöltetnek.

LEVELEZÉS.

Szöke. Bár nem érdelek meg, hogy írjak, mégis megteszem és pedig azért, mert legalább más által kimentetted magad. Hallom, hogy nem a legfényesebb dolog van ott. De majd lesz az még más-kép is. — Lehet, hogy a jövő vasárnap felmegyek, amiről majd értesítek. Csókol Barnád. 6492-1

Fehér szegfű. Péntek délután 3 órakor a rendes helyünkön leszek, sziveskedjék el-fáradni. A várva várt dolog meg van. Kiszitahad N. 6456-1

Doktorika. Na, már ma teljesen jól érzem magam, amiről sietek magát értesíteni. Holnap délbe felelhet. Nagyon jó kedvem van már, aminek maga nagyon örül, ugy-e? Üdvözlő Dr. 6458-1

Arabella. Kivánságodhoz képest én mindenesetre holnap okvetlen elmegyek. Megvallom az igazat, hogy nem szivesen teszem, mert övele találkoznai, rám nézve igen kellemetlen. De ha te kíváncsi, megteszem. A viszontlátásig kézesókkal Don-Juan. 6460-1

HAZASSÁG.

Igen jó és biztos állású 28 éves fiatal ember szeretne megismerkedni egy komoly, intelligens fiatal leánnyal, házasság céljából. 3-4000 frt hozományt kíván. Csak komoly leveleket vesz figyelembe, melyeket „Komoly“ jelige alatt kér a kiadóhivatalba. 6368-2

Fiatal földbirtokos házasság céljából szeretne megismerkedni egy fiatal műveit leánnyal, ki a háztartást jól érti és ki egy pár ezer forinttal rendelkezik. Szives leveleket csakis Komoly, intelligens, dicsőséges leánnyal kér „Kitűnő férfi“ jelige alatt. 6400-2

ALLÁST KERES.

Vaskereskedés, eszményesen berendezve, élénk forgalmu helyen, nagyobb vállalat végett, olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2073-8

Korrektornak ajánlunk fővárosi vagy vidéki magyar napilaphoz, esetleg nagyobb nyomdaba egy ezen szakmában teljes jártassággal bíró intelligens fiatal embert. Cím a kiadóhivatalban. 6384-3

fi gazdasszonyi teendőkhöz igen jártas özvegy-asszony, ki igen jól főz, gazdasszonyi állást keres, esetleg gyermekek mellé is megy. Levelek a kiadóhivatalba intézendők „Özvegy asszony“ czimén. 6390-3

Fiatal hölgyek mellé társalgónőnek, vagy fel-olvasónőnek, esetleg elemiiskolába járó leánykák mellé nevelőnőnek, ajánlunk jobb izraelita családhoz intelligens szülőkől származó fiatal kis-asszonyt. Remek kézimunkák készítéséhez ért és kezdőknek zongora órákat is képes adni. Címe a kiadóhivatalban. 6365-3

Zenitjelölt ajánlunk házi tanítónak intelligens családba, ki e téren nagy jártassággal bír és a héber oktatásban kiváló tehetsége van. Igényei szerények. Cím a kiadóhivatalban. 6114-3

Irodista, gyönyörű szép irással, szerény feltételek mellett irodához ajánlunk. Elvállal esetleg házon kívüli írásbeli munkát is. Szives megkeresések „B. S. 20.“ alatt a kiadóhivatalba kér. 6350-3

Joghajgató keres nagyobb ügyvédi irodába állást. Címe a kiadóhivatalban. 6210-3

Kereskedelmi akadémiát végzett bankhivatalnok, ki már önállóan vezetett bankot, állást keres szerény feltételek mellett. Címe a kiadóhivatalban. 6290-3

100 koronát adok annak ki, nevelő hivatásból vagy pénzeszedői állást szerezni előző nagyobb intézetnél, esetleg övadékkal. Cím a kiadóhivatalban. 6224-3

Okleveles óvónő, kinek jó gyakorlata van és hi-tűnő bizonyítványokkal rendelkezik, órák adására, esetleg félnapra ajánlunk. Gyermekek mellé, elemi osztályokra is előkészít. Cím a kiadóhivatalban. 6118-3

ALLÁST KAPHAT.

Ügyes ügynökök állást nyerne. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek „Kitűnő keresett“ jelige alatt. 6314-4

100-200 forint havi mellékeresetre tehet szerzői tőkebefektetés nélkül, otthoni munkával, az ország bármely részén lakó, bármint foglalkozása férfi vagy nő, a „Kereskedelmi Vegyészeti“ című műtutatói nyomán. A könyvet 1 forint 70 krajczárnak postautalványon beküldése ellenében ajánlva küldi meg a „Kereskedelmi Vegyészeti“ könyvkiadóvállalata Újpest, István-utca 2. sz. 2063-4

Előkelő fővárosi szabó-műhelyben tisztességes házi-ri való tanulóleány azonnal felvétetik. Cím a kiadóhivatal. 6455-4

Jspán ki már nagyobb gazdaságban működött, keresetét ajánlatokat a kiadóhivatalba közvetít „Gazdaság“ jelige alatt. 6450-4

Comptoirista, jártas, egy helybeli nagy fűszerüzletbe november 1-ére felvétetik. Ajánlatok a kiadóhivatalba küldendők „Comptoirista“ jelige alatt. 6442-4

OKTATÁS.

Correpetitornak ajánlunk gymnásiumi vagy kereskedelmi iskolai tanulóhoz egy kereskedelmi is végzett joghajgató. Cím a kiadóhivatalban. 6416-5

Francia órákat ad tanárjelölt, ki több évet Párisban töltött. Levelek „Francia“ czimén a kiadóhivatalba kéretnek. 6328-5

Zongora-órákat szerény díjazás mellett ad házban, vagy házon kívül gyakorlott zongora tanítónő. Címe megtehető a kiadóhivatalban. 6074-5

HÁZ- ÉS TELEK-ELADÁS.

Ujpesten egy adómentes ház, mely 17 lakásból és 2 üzleti helyiségből áll, elutazás miatt sürgősen eladó. Értekezni a. u. 3-6 óra közt. Cím a kiadóhivatalban. 6454-7

A Ságymányoson, valamint Agyalföldön Szent László-úton és Petneházy-utczában, néhány telek jutányos áron eladó. Cím a kiadóhivatalban. 5402-7

ELADÁS.

Butor jó, szelíd kivitelben előnyös részletfizetésre kapható. **Wáthán Ignicz** kárpitos és asztalosbutor egyed. főraktárában VII. Erzsébet-körút 23. sz. Árjegyzékek vidékre ingyen és bérmentve. 6335-6

Egy teli gallér és egy elegáns fekete plüss-lászló-ter jakni, ugyszintén egy világos selyem-réza, alig használt, olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 6418-8

Elegáns menyasszonyi ruha olcsó áron eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2088-8

Egy bronzszínű bársonyruha, egészen új, minden elfogadható áron eladó. Megtekinthető 9-12-ig. Cím a kiadóhivatalban. 6394-8

Egy szövettel áthuzott diván igen olcsó áron helyszüke miatt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 6396-8

VÉTEL.

Egy jókarban levő írógépet keresek megvételre részletfizetésre. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek „Írógép“ alatt. 6474-9

Magyar Compass 1873-1883 iki évfolyamaimagvételre keresetnek. Ajánlatok az ér megjelölésével a kiadóhivatalba. 6040-9

Egyenruha, gyalogági, megvételre keresetnek. Cím a kiadóhivatalban. 6288-9

Használt elűszoba- szekrényt keresek megvételre. Cím a kiadóhivatalban. 6295-9

Jstálló két lóra kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 6361-9

KIADÓ SZOBÁK.

Teljes ellátást kaphat két fiatal ember ez ideitánévre egy tisztességes izr. családnál, közel az Erzsébet-körút és a Barossy-utczához. Cím a kiadóhivatalban. 5914-10

A Kerepesi-úton egy kényelmes 2-ablakos utcaizszoza kiadó, teljes ellátással együtt havi 45 forintért. Cím a kiadóhivatalban. 6144-10

Első emeleti utcaizszoza, csinos bútorzattal, külön bejárattal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 5970-10

25 forint lakást és teljes ellátást kap egy szerény igényű fiatal ember a József-utczában. Cím a kiadóhivatalban. 6410-10

Kétáblakos elegánsan bútorozott szoba egy ur részére Andrássy-ut 49. II. em. kiadó. 6921-10

LAKÁS KERESTETIK.

Üzleti helyiség kerestetik, nem nagy. Lehetőleg a belvárosban, november 1-ére. Árral ellátott ajánlatok kéretnek „Elegáns“ czimén a kiadóhivatalba. 6160-11

Jóforgalmu pánkamérés kerestetik megvételre, lehetőleg munkás vidéken, és lakással egybekötve. Ajánlatok M. K. jelgével a kiadóhivatalba kéretnek. 6256-11

KIADÓ LAKASOK.

Két külön bejáratu szobából és konyha stb. álló lakás az V. kerületben Vadasz-utczában azonnal kiadó. Ugyanott egy műhely-nő, vagy raktárnak alkalmas, az utcára nyíló nagy pinze is kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 6164-13

KÖNYVEK.

Jó francia regényeket szeretnék venni könyvtárma berendezéséhez. Ajánlatokat a cím és az ár megjelölésével a kiadóhivatalba kérek „Könyvtár“ jelige alatt. 6292-15

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Irodának, műhelynek, divatszalonnak, egyleti helyiségnek, vivőteremnek, magániskolának vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2862-17

Nagy bolti helyiség a József-körút legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 4706-17

KÜLÖNFÉLE.

Rohogésnál, rekordésnál vegyen 30 krért Réthy-téle Penzelső-czatornát. 1537-18

Sussimiccoló „Fritzi“ penzio (családi ház) kedves var-tózkodási hely erthe sziget-szigetben. Szála teljes elátással naponta 3-5 frt. Kitűnő konyha. Prospektus bérmentve. 2977-18

KÁVÉ ÉS TEA

elvámlva 6, bórmentve, szőlővel teljesen telítésgmentesen hához szállítva.

4 1/2 klló Gyöngy-kávé	6.40
4 1/2 klló Csupa-kávé	6.50
4 1/2 klló Mogyoró-kávé	6.50
4 1/2 klló Javna-kávé	6.50
4 1/2 klló Jantimika-kávé	6.40
4 1/2 klló Quintermika-kávé	6.00
4 1/2 klló Kék Javna-kávé	6.20
4 1/2 klló Salsator-kávé	6.00
4 1/2 klló Laquar-akávé	5.90
4 1/2 klló Porlókávé	5.80
4 1/2 klló Camaguez-kávé	5.80
4 1/2 klló Domingokávé	5.60
4 1/2 klló Rio Javna-kávé	5.50
4 1/2 klló Victoria-kávé	5.40
4 1/2 klló Santos-kávé	5.40
4 1/2 klló Santos k. III. fekete	5.80

pürkőcske-kivételre 30 krajczár alól.

1/4 klló Mandarin tea	1.80
1/4 klló Ceylon-tea	1.80
1/4 klló Perce-virág	1.80
1/4 klló Nanking tea	1.80
1/4 klló Császár tea	1.55
1/4 klló Szelechong tea	1.70
1/4 klló Kanyó tea	1.40
1/4 klló Török tea	1.40

a tea a kávéhoz csomagolható.

Belák Jstván

Kávé- és tea-üzlettel

RUDAPEST,

Rottenbiller-utca 4,

Transzito magán Pannó,

Telefon 6. 75.